

الحكم تقود إلى السعادة

(الجزء الثالث عشر)

تأليف:

أنور أحد

«Хикматлар – саодатга етаклар»

(Ўн учинчи китоб)

Тузувчи ва таржимон:

Анвар Аҳмад

Тошкент:

2016 йил

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ТАҚДИМ

Ўзининг илоҳий ҳикмати ила инсонни ҳикматга қобилиятли ва мойил қилиб яратиб, бу билан уни бошқа махлуқотлардан имтиёзли қилган, унга Ўз даргоҳидан ҳикматлар илҳом этган, энг олий ҳикматларни ваҳий қилиб юборган, ҳар бир иши ҳикматли бўлган Ҳаким Зот – Роббимиз Аллоҳ субҳанаҳу ва таолога Ўзининг ҳикматлари кўламича ҳамду санолар бўлсин!

Ҳаким Зотнинг энг ҳаким бандаси, инсониятга ҳикматни – суннатни ўргатган, ўлмас ҳикматлар қолдирган, бутун ҳаёти тўлалигича ҳикмат бўлган, башариятнинг ҳакими, севиқли Расулимиз Муҳаммад Мустафо соллаллоҳу алайҳи васалламга айтган ҳикматлари ададича салавоту саломлар бўлсин!

Ҳикматга ошиқ бўлган, қалблари ҳикмат нурига тўлган, бутун ҳаётини ҳикмат асосида қуришга интилан ҳикматли бандаларга Аллоҳнинг ризоси ва раҳмати бўлсин!

Аллоҳ таоло инсонни бошқа мавжудотларни яратганидек, «Бўл!» деган амр билан эмас, балки Ўз кўли билан яратиб, унга Ўз ҳузуридан руҳ пуфлаган. Шунинг учун инсон бошқа бирор жонзотда топилмайдиган хусусиятларга эга бўлди. Инсонни бошқа махлуқотлардан фарқлаб турадиган ана шундай хусусиятларидан бири – унинг ҳикматга ошнолигидир. Инсоннинг ҳикматга бўлган интилиши ундаги ақл жавҳарига бевосита боғлиқдир. Аммо ҳикмат инсоннинг фақатгина ақлий қобилиятининг маҳсули эмас. У кўпроқ руҳнинг маркази бўлмиш қалбга боғлиқдир. Бошқача қилиб айтганда, унинг булоғи ҳам қалб, сингадиган ўрни ҳам қалбдир. Инсоннинг қалби қанчалик мусаффо бўлса, ҳикматга шунча кўпроқ мойил бўлади, уни яхшироқ

сингдиради ва ўзи ҳам аста-секин ҳикмат булоғига айланиб боради. Ана шундай қалб эгаси ҳаким дейилади.

Хўш, ҳикмат ўзи нима? Унинг мазмун-моҳияти нимадан иборат?

«Ҳикмат» арабча сўз бўлиб, «мустаҳкамлик», «ман қилиш», «донишмандлик», «оқилоналик», «ҳукм» маъноларини билдиради. Уламолар ҳикматга турлича таъриф берганлар.

Ибн Мурдавайх Ибн Аббос розияллоҳу анҳумодан нақл қилади: «Ҳикмат – ақл, фаҳм ва топқирликдир».

Роғиб айтади: «Ҳикмат – илм ва амалда ҳақиқатни топишдир».

Абу Ҳайён айтади: «Ҳикмат – одамлар ваъз оладиган, ўзларига танбеҳ оладиган ва бир-бирларига айтиб юрадиган мантиқдир».

«Ал-Муъжамул-васит» китобида шундай дейилади: «Ҳикмат – энг афзал илмлар асосида ишларнинг энг афзалини билиш, тушуниб етишдир».

Ҳакимларнинг кўплари ҳикматга қуйидагича таъриф беришади: «Ҳикмат – нарсаларнинг ҳақиқатини инсоннинг имконияти етадиган даражада асл ҳолида билишдир».

«Ҳикмат» сўзи бизнинг тилимизда ҳам юқоридагига яқин маъноларда ишлатилади. Донишмандликка, оқилона гап-сўзларга, иш-ҳолатларнинг сир-асрорларига нисбатан ҳам айнан ҳикмат сўзи қўлланилади.

Инсоният тарихида ўзининг ҳикматли гаплари билан ном чиқарган биринчи зот Довуд алайҳиссалом ҳисобланадилар. Ҳикмат билан танилган, ҳакимларнинг устози деб тан олинган буюк шахс – Лукмон Ҳаким ҳам Довуд алайҳиссаломнинг шогирди ҳисобланади. Аллоҳ таоло Қуръони Каримда Лукмон Ҳаким ҳақида шундай дейди:

«Батаҳқиқ, Биз Лукмонга Аллоҳга шукр қилгин дея ҳикматни бердик. Ким шукр келтирса, фақат ўзи учун шукр келтиради. Ким куфр келтирса, албатта, Аллоҳ

Ғаний ва мақтовга сазовор Зотдир» (Луқмон сураси, 12-оят).

Аллоҳ таолонинг Луқмонга ҳикмат неъматини берганини алоҳида таъкидлаши, унинг ҳақимлигини мақташи, айрим ҳикматли сўзларини сиз билан бизларга насихат ўлароқ келтириши, Қуръони Каримдаги бир сурани унинг номи билан аташи – барча-барчаси Аллоҳ таолонинг ҳузурида ҳикматнинг нақадар юксак эътибори борлигини кўрсатади.

Аллоҳ субҳанаху ва таоло Қуръони Каримда пайғамбарлик вазифаларидан бири – кишиларга ҳикматни ўргатиш эканини очиқ айтиб қўйган:

«Шунингдек, ичингизга ўзингиздан, сизларга оятларимизни тиловат қиладиган, сизларни поклайдиган, сизларга китобни, ҳикматни ва билмайдиган нарсаларингизни ўргатадиган Расул юбордик» (Бақара сураси, 151-оят).

Ҳа, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг пайғамбарлик ҳаётидаги асосий вазифаларидан бири инсонларга ҳикматни ўргатиш бўлган. У зотнинг суннатлари тўла ҳикматдир. Сўзлаган сўзлари ҳам, қилган ишлари ҳам, ҳатто сукутлари ҳам ҳикматдан иборат эди. Шу боис, муфассир уламоларимиз оятдаги «ҳикмат»ни «суннат» деб тафсир қилганлар. Дарҳақиқат, ҳикматнинг энг олий намуналари Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг суннатларида акс этган.

Ҳикмат деганда биринчи бўлиб инсоннинг ўз Яратувчисини таниши тушунилиши лозим. Имом Ғаззолий айтади: «Ҳамма нарсани билган, лекин Аллоҳни танимаган кишини ҳақим деб бўлмайди, чунки у энг улуғ ва энг афзал маърифатдан маҳрумдир».

Ҳикмат инсоннинг ҳаётини тартибга солишга, унинг осойишта, сермазмун ва сермаҳсул ҳаёт кечиришига, хатокамчиликлардан, тойилишлардан холи бўлишга хизмат қилувчи юксак билимдир. Ҳикмат инсоннинг ақлини

чархлайди, заковатини оширади. Ҳикмат билан иш тутиш инсоннинг оиладаги, жамиятдаги, ҳатто ўз наздидаги мартабасини кўтаради. Ҳикматлар инсонга ҳаёт тажрибасининг тайёр хулосасини тақдим қилади.

Бир ҳакимдан: «Инсон бир неча юз йил умр кўриши мумкинми?» деб сўрашибди. У: «Ҳа», деб жавоб берибди. «Қандай қилиб?» дейишибди. Шунда ҳаким: «Китоб ўқиб. Китоб бир инсоннинг бир неча йил, балки бир умрлик тажриба ва билимларининг хулосаси ўлароқ дунёга келади. Уни ўқиган киши ўшанча умр кўрган ҳисобланади», деб айтган экан.

Инсонга ана шундай асрларга татигулик умр бахш эта олувчи китоблар ичида энг қимматлиси, шубҳасиз, ваъзу-ҳикматга доир асарлардир. Бинобарин, ҳикматларни ўзига сингдира билган одам минг йиллаб умр кўргандек тажрибага эга бўлади. Зеро, айрим ҳикматлар бутун бир инсон умрининг хулосаси ўлароқ дунёга келган. Бундай ҳикматларни ўрганган киши ўша ҳикматларни айтган инсонларнинг умрича ҳаёт кечиргандек бўлади.

Ислом уммати ҳикматни ўрганишга, уни ҳаётда акс эттиришга, ҳар бир иш ортидаги ҳикматларни очиб беришга қадимдан интилиб келган. Жумладан, улуғ аждодларимиз ҳам ҳақиқий ҳикматпарвар, ҳикматга шайдо инсонлар бўлишган. Шунинг учун ҳам улуғ бобокалонларимизнинг илмий меросларида дунёдаги энг гўзал ҳикматлар акс этган. Бунинг натижаси ўлароқ, халқимизда ҳикматли сўзларга бўлган қизиқиш бошқа халқларга қараганда анча юқори даражада туради. Ушбу ҳақиқатни яхши англаган устоз Анвар Аҳмад жаноблари араб адабиётларидан юзлаб ҳикматларни тўплаб, уларни ўзбек тилига таржима қилиб, www.arabic.uz сайтининг «Тасвирдаги ҳикматлар» бўлимида мунтазам бериб боришни йўлга қўйдилар. Бундан кўпчилик ўқувчилар мамнун бўлишди, кўплаб яхши фойдалар олишди. Бу олқишлардан илҳомланган муҳтарам таржимонимиз интернет

оламига сайр қилиш имкони бўлмаган ўқувчиларга ҳам ушбу гавҳарлардан баҳраманд қилиш ниятида мазкур ҳикматларни рисола шаклида чоп этишга қарор қилдилар. Қўлингиздаги китобча ушбу хайрли ишда қўйилган илк қадам, ўзига хос дебочадир.

Бугунги кунда маълумот ўқиш учун турли замонавий воситалар беҳад кўпайиб, оммалашиб, қулайлашиб, ўқувчиларни ўзига ром этган бўлса-да, китоб ўзининг қийматини йўқотгани йўқ. Китоблар барибир илм-маърифат манбаи ўлароқ китоб расталарини тўлдириб турибди. Дарҳақиқат, китобнинг ўрни бошқа. Ундан фойдаланиш учун электр токи, бирор жиҳоз ва шунга ўхшаш омиллар шарт эмас. У қачон кўл чўзсангиз, «Лаббай!» деб келадиган, то сиз зериккунингизча сиздан аримайдиган энг вафодор дўстдир, суҳбатдошдир. Ана шу эътибордан, таржима қилинган ҳикматларни китоб шаклида тақдим этилишини қўллаб-қувватлаш лозим.

Ушбу рисоладаги ҳикматлар маълум бир соҳага чекланмаган бўлиб, эркин мавзудадир. Унда инсоннинг Аллоҳ таоло билан бўладиган муносабатлари, бошқа инсонлар билан бўладиган алоқалари ҳамда ички оламини назорат қилиш, кишининг ўз-ўзини тарбиялашига доир хилма-хил ҳикматлар мавжуд. Уларда саҳобаи киромлардан тортиб, бугунги кундаги донишманд инсонларнинг кўплаб қимматли фикр-мулоҳазалари ўз ифодасини топган. Ҳар бир ҳикматга махсус расм ишланган. Китобчадан кўзланган мақсадлардан бири – араб тилини янги ўрганган кишиларда таржима малакасини ошириш бўлгани боис, аввал суратларда ҳикматнинг арабча матни берилиб, таржима сурат остида тақдим этилган. Бу ҳам яхши бир услуб: ўқувчи таржима қилишни ўрганиш билан бирга энг қимматли ва сара маълумотларга, илм-маърифатга эга бўлади.

Ҳикматларнинг кўпи халқ оғзаки ижодига айланиб улгургани учун кўп ўринда уларнинг муаллифи шахсан

кўрсатилмаган. Аммо таржимонимиз омонат сифатида, уларни асосан қуйидаги интернет саҳифаларидан олинганини айтади:

- 1) ثقف نفسك
- 2) كلام من القلب
- 3) خذ الحكمة
- 4) بستان الحكماء
- 5) ثقافة حول العالم
- 6) الموسوعة بوك
- 7) ثقافة وعلوم
- 8) حكمة اليوم
- 9) طريق الجنة
- 10) أقوال أعجبتني
- 11) كنوز من الحكمة
- 12) ذكر الله
- 13) عذب الكلام
- 14) عالم الثقافة والمعرفة

Ҳикматларни таржима қилишда имкон қадар ўртача йўл тутишга ҳаракат қилинган: бир йўла матнга ёпишиб олиб, айнан сўзма-сўз таржима қилишдан ҳам, матнни бир четга қўйиб, умумий маънони таржима қилишдан ҳам қочилган. Зеро, таржима тамоман сўзма-сўз бўлиб қолса, тил ўрганувчиларнинг малакасини ошира олмайди, натижада ўқувчи ғализ ва тор таржима қилишдан нарига ўта олмай қолади. Агар умумий мазмунни ўгиришга ўтилса, бунда ҳам ўқувчида таржима маҳорати шаклланмайди, матнни тўлиқ эмас, балки хулоса шаклида таржима қиладиган ва қоидаларни ишлата билмайдиган бўлиб қолади. Агар

Ўқувчиларимиз ушбу таржимадан ва ундаги маънолардан озгина бўлса-да фойда олсалар, мақсадга етган бўламиз.

Аллоҳ талодан ушбу камтарона уринишни Ўз даргоҳида ҳусни қабул айлаб, барча китобхонларимиз учун манфаатли қилсин. Муҳтарам таржимонимиз Анвар Аҳмад жанобларига оилавий бахт-саодат, сўнмас ғайрат, ижодий ишларига барака ато этсин.

Ушбу «**Ҳикматлар – саодатга етаклар**» "الحكم – تقود إلى" "السعادة" китобининг кейинги қисмларини ҳам китобхонларга тез кунларда, янада юқорироқ савияда тақдим этиб боришларида Ўзи мададкор бўлсин.

2669. Қалбингни ғам босиб, диқкинафас бўлаверсанг, аммо бунинг сабабини билмасанг, «**Лаа илааха иллаа анта, субҳаанака, инний кунту миназ-золимийн**» («Ўзингдан ўзга илоҳ йўқ, Сени поклаб ёд этаман! Мен (ўз-ўзимга) зулм қилганлардан бўлиб қолдим»), деб айтгин. Зеро, Аллоҳ таоло Қуръонда ушбу оятдан кейин: «**Шунда Биз уни (Юнус алайҳиссаломнинг дуосини) мустажоб қилдик ва уни ғам-ғуссадан қутқардик. Биз мўминларга мана шундай нажот берурмиз**», деб айтган (*Анбиё сураси, 88-оят*).

2670. Ўзи бахтли бўлатуриб, биродарлари у туфайли бахтсиз бўлган, ўзи саломат бўлиб, қўшнилари унинг ёмонлигидан саломат бўлмаган одам энг пасткаш инсондир.

«Унванул байаан» китобидан.

2671. Анас розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам шундай дедилар: **«Ким жума куни тонгда, бомдод намозидан олдин: «Астағфируллоҳаллазий лаа илааҳа илла ҳувал ҳаййул қоййум ва атуубу илайҳ»** (Ўзидан бошқа илоҳ бўлмаган Тирик ва қаййум сифатли Аллоҳга истиғфор айтаман ва Унга тавба қиламан), деб уч марта айтса, гуноҳи денгиз кўпигича бўлса ҳам, Аллоҳ таоло кечириб юборади».

Ибн Сунний ривояти.

2672. Дунё хақида айтилган сўзлар:

Ким дунёни охиратнинг йўли деб билса, ундан ҳузурланади ва у охиратда ҳузурланишига ҳам сабаб бўлади. Ким дунёни қимматбаҳо ғанимат деб эътиқод қилса, унда озор чекади ва у охиратда аламда қолишига сабаб бўлади.

2673. Дўстлигида содиқ бўлган дўст билан дўстлашгин. Ҳақиқий садоқат дўстнинг содиқлигидадир.

د أحمد عيسى المعصراوي

قال الله تعالى:

"فانكروني أذكركم"

"قف عند هذه الآية ولا تعجل، فلو استقر
يقينها في قلبك، ما جفت شفتاك"....

2674. Аллоҳ таоло: «Мени эсланглар, Мен ҳам сизларни эслаймаман», деб марҳамат қилган.

Ушбу оят ҳақида бироз тўхталгин, шошилма! Агар бу оятни қалбингга жо қила олсанг, икки лабинг (зикр қилаверганидан нами қолмай) қуриб қолур.

Аҳмад Ийсо Маъсаровий

2675. Кимнинг хулқи ёмон бўлса, ризқи тораяди. Ким молдунёни арзимас билса, орзулари у томон келаверади. Ким

молини эҳсон қилса, улуғ бўлади, ким обрўсини эҳсон қилса, хор бўлади.

«Унваанул байаан» китобидан.

2676. Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам жума куни масжидга кирсалар, эшикнинг кесақисидан ушлаб, **«Аллоҳуммажъалний авжаҳа ман таважжаҳа илайк, ва акроба ман тақорроба илайк, ва афзола ман са`алака ва роғиба илайк»** (Аллоҳим, мени Сенга юзланувчиларнинг юзланувчироғи, Сенга яқин бўлувчиларнинг яқинроғи, Сендан сўровчи ва Сенга рағбат қилувчиларнинг афзалроғи қилгин) дер эдилар».

Ибн Сунний ривояти

Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам шундай дедилар: **«Ким жума намозидан кейин «Қул ҳуваллоҳу аҳад», «Қул аьуuzu бироббил фалақ» ва «Қул аьуuzu**

бироббин-наас» сураларини етти марта ўқиса, Аллоҳ таоло кейинги жумагача уни ёмонликдан сақлайди».

Ибн Сунний ривояти

Жума намозидан кейин Аллоҳни кўп зикр қилиш мустаҳабдир. Аллоҳ таоло Жумъа сурасининг 10-оятида шундай дейди:

«Намоз адо қилинган эса, ер юзига тарқалиб, Аллоҳнинг фазлу марҳаматидан (ризқу рўз) истайверинглар. Аллоҳни кўп зикр қилинган, шояд нажот топсангиз».

2677. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам шундай дедилар:

«Одамлардан энг аввал кўтариладиган нарса хушуъдир».

Имом Табароний ривояти.

2678. Баъзиларнинг «Кўз тегиши ҳақ», деган ҳақиқатга келтирган иймони «Аллоҳ энг яхши муҳофаза қилгувчидир» деган ҳақиқатга келтирган иймонидан кучлироқ бўлади.

2679. Ака ёки уканинг жуфти ҳалоли оилангизнинг файзига яна бир қўшимчадир. Биз уларни худди ўз опа-сингилларимиздек муҳофаза қилмоғимиз даркор. Зеро, улар оиламизнинг бир аъзоси бўлиш учун ўз уйини, оиласини ташлаб келиб, янги оламга, янги муҳитга мослашиб яшамоқда. Келинлар – жиянларимизнинг онаси, ака-укаларимизнинг ярмидир.

Изоҳ: Инсон оила кўриб, турмуш қурганда мукамал шахсга айланади. Шунинг учун бу ерда умр йўлдошларимизни ярим дейилмоқда.

2680. Яхшилигини ўзидан қизғанган киши бошқага ҳам яхшилик қилмайди. Ким ҳиммат даражаларида кўтарилса, одамларнинг наздида улуғлашади.

«Унваанул байаан» китобидан.

2681. Икки ҳайит кунлари такбир айтиш мустаҳабдир. Фитр (Рамазон) ҳайити куни уйдан чиққандан бошлаб то намозгоҳга келгунча такбир айтилади. Қурбон ҳайитида эса арафа кунининг бомдодидан бошлаб ташриқ кунининг охиригача (асрдан кейингача) айтилади.

«Аллоҳу акбар! Аллоҳу акбар! Аллоҳу акбар! Лаа илааҳа иллаллоҳу валлоҳу акбар! Аллоҳу акбар ва лиллааҳил ҳамд».

(Аллоҳ улуғдир! Аллоҳ улуғдир! Аллоҳ улуғдир! Аллоҳдан бошқа илоҳ йўқдир! Аллоҳ улуғдир! Аллоҳ улуғдир! Аллоҳга ҳамд бўлсин!)

2682. Ибн Жавзий айтадилар:

Рўза ёппасига овқатдан тийилиш эмас. Ҳақиқий рўза – аъзоларни гуноҳлардан тийишдир: тилни беҳуда гап-сўзлардан тийиш, кўзни ҳаром нарсаларга қарашдан тийиш, қўлни бировга озор беришдан тийиш ва оёқни ножўя жойлар томон босишдан тийишдир.

2683. Шайх Али Тантовий роҳимаҳуллоҳнинг бир бенамоз йигит билан бўлган суҳбатларидан:

Йигит: «Тўғри, намознинг фарз эканини инкор қилмайман. Мен ҳам намоз ўқишни яхши кўраман. Лекин баъзи намозхонларни кўргач, намоздан нафратланиб кетаман... Мактабимизда бир йигит бор. Беш маҳал намозини ўқийди. Лекин ўзи ёлғончи, такаббур бола, омонатдор эмас. У тўғри йўлдан оғиб кетган», деди. Шунда мен: «Шунинг учун намоз ўқимайсанми?» десам, «Ҳа», деди. Мен: «Унда нима учун овқат еяпсан?» дедим. «Нима учун емай?!» деди у ҳайрон бўлиб. Мен: «Чунки овқат еяётганлар ичида ҳам ўғри, хулқи бузуқ ва такаббурлари бор», дедим. «Бор бўлса нима бўпти? Ахир организмнинг яшаши учун овқатланиш керак-ку!» деди. Мен: «Худди шунга ўхшаб, руҳнинг яшаши учун ҳам намоз керак! У ёлғончи бўлса, бунинг намоз ўқимаслигинга нима алоқаси бор?» дедим.

د أحمد عيس المعصراوي

تعودنا أن نسمع او نقرأ القرآن فقط في
مناسبات العزاء حتى ترسخ في نفوسنا
ربط القرآن بالحزن
لا ادري متى نفهم ان القرآن كتاب حياة
وليس كتاب موت

2684. Қуръонни фақат таъзия маросимларида ўқишга, эшитишга одатланиб қолганмиз. Шунинг учун зехнимизда Қуръон қайғу-аламга, ғам-ғуссага боғлиқ нарса экан, деган тушунча жойлашиб олган. Ушбу Қуръон ўликлар эмас, тирикларнинг китоби эканини қачон англаб етамиз, билмадим...

2685. Донишмандлардан бири айтди: «Назари энг ўткир инсон ўзининг гуноҳларини кўра оладиган, ўзининг айбларидан воқиф бўлган одамдир».

«Унваанул байаан» китобидан.

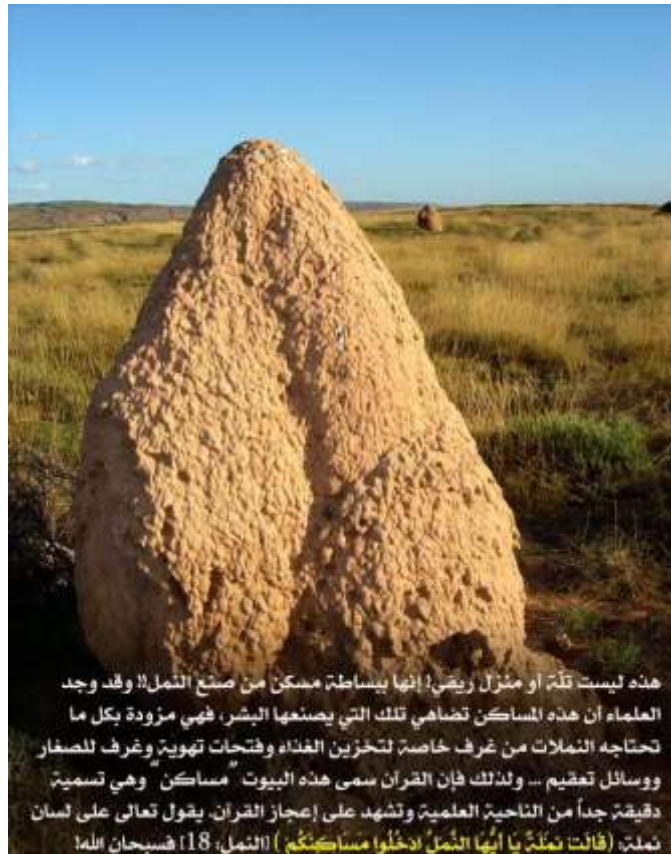
2686. «Аллоҳу акбар кабийро, валҳамду лиллаҳи касийро, ва субҳааналлоҳи букротан ва асийла. Лаа илааҳа иллаллоҳ ва лаа наъбуду илла иййааҳу мухлисийна лаҳуд-дийна ва лав карихал каафирун. Лаа илааҳа иллаллоҳу ваҳдах, содақо ваъдах, ва насоро ъабдах ва ҳазамал аҳзааба ваҳдах! Лаа илааҳа иллаллоҳу валлоҳу акбар» (Аллоҳ улуғларнинг улуғидир, Унга кўп ҳамдлар бўлсин. Эртаю кеч Аллоҳни поклаб ёд этурман. Аллоҳдан бошқа илоҳ йўқ ва Унинг Ўзигагина, Унинг динида ҳолис бўлиб ибодат қиламиз, гарчи кофирлар карих кўрсалар ҳам. Ёлғиз Аллоҳдан ўзга илоҳ йўқдир. Аллоҳ улуғдир) деб айтиш ҳам яхшидир.

الصوم هو الركن الرابع!
والصلاة هي الركن الثاني!

فلا تفتخر بصيامك وأنت تارك الصلاة!

2687. Рўза Ислоннинг тўртинчи рукнидир. Намоз эса иккинчи рукнидир. Намозни тарк қилган ҳолингда тутган рўзанг билан фахрлана кўрма...

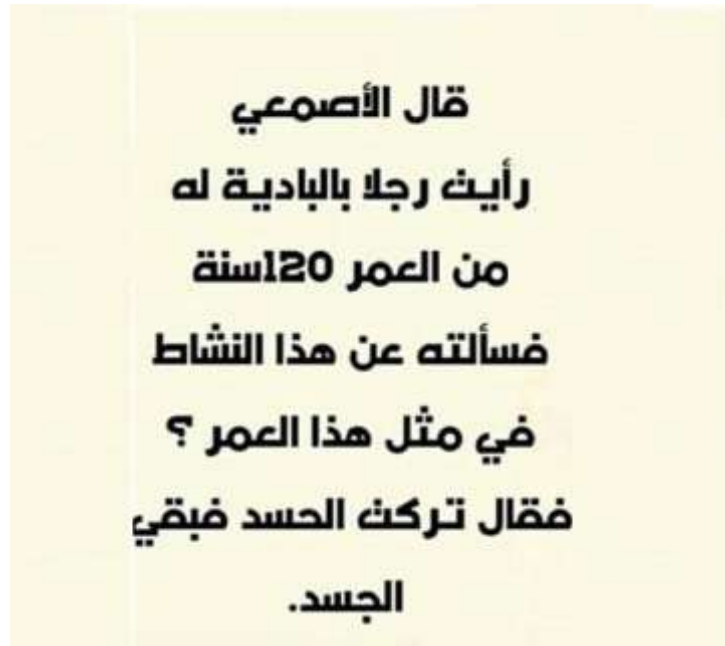

2688. Бу сурат бирор тепалик ёки қишлоқдаги бирор манзилнинг сурати эмас. Бу чумолининг инидир. Ҳа, чумолининг меҳнати орқали бунёд этилган соддагина бир маскандир. Олимлар ушбу масканни инсон бунёд қиладиган масканга ўхшашини аниқлашди. Ушбу маскан чумолилар муҳтож бўладиган озиқ-овқат омбори, ҳаво айланадиган дарчалар (вентиляция тизими), кичкинтойлар учун махсус хона ва дезинфекция воситалари билан жиҳозланган. Шунинг учун Қуръон чумолининг инини «маскан» эмас, «масканлар» деб атаган. Ушбу атама илмий жиҳатдан жуда дақиқ номлаш бўлиб, Қуръоннинг мўъжиза эканига гувоҳлик беради:

«Улар чумолилар водийсига келганларида бир чумоли: «Эй чумолилар! Масканларингга киринглар! Яна Сулаймон ва унинг аскарлари сизларни бехосдан эзиб юбормасин», деди» (Намл сураси, 18-оят).

Изоҳ: Чумолилар ҳам асалариларга ўхшаб, ажойиб интизомга эга. Ҳали-ҳануз уларнинг жамоат бўлиб

яшашларининг сири анланган эмас. Бу оятда чумолиларнинг бир-бирини хавф-хатардан огоҳ этиши ҳақида айтилмоқда.

2689. Асмаъий айтади:

«Саҳрода 120 ёшга кирган бир қарияни кўрдим. Ундан шу ёшда ҳам тетиклигининг сабабини сўрасам, «Ҳасадни тарк қилган эдим, жасад омон қолди», деди.

2690. Фазилатларнинг боши – афзал ишларни бажариш, разолатнинг боши – энг разил ишларни қилишдир. Яхшиларга эҳсон қилиш ихтиёр қилинган нарсанинг чиройидир.

«Унваанул байаан» китобидан.

من كتاب الأذكار للنووي
Имом Нававийнинг ал-Азкор китобидан

Зулҳижжа ойини аввалги ўн кунда
айтиладиган зикрлар

باب الأذكار في العشر الأول من ذي الحجة

225

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ
لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

www.arabic.uz

من كتاب الأذكار للنووي
Имом Нававийнинг ал-Азкор китобидан

Зулҳижжа ойини аввалги ўн кунда
айтиладиган зикрлар

باب الأذكار في العشر الأول من ذي الحجة

226

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ

www.arabic.uz

2691. Амр ибн Шуайб оталаридан, оталари боболаридан ривоят қиладилар:

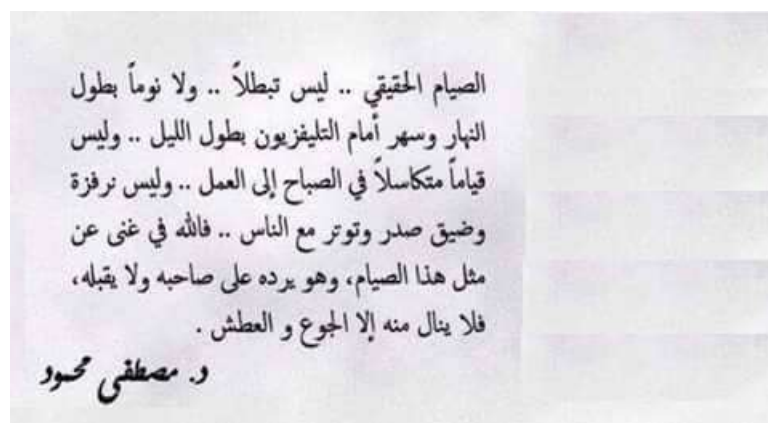
«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам шундай дедилар: **«Дуоларнинг яхшиси арафа кундаги дуодир. Мен ва мендан олдинги пайғамбарлар айтган калималарнинг яхшиси: «Лаа илааҳа иллаллоҳу, ваҳдаҳу лаа шарийка лаҳ, лаҳул мулку ва лаҳул ҳамду ва ҳува ʼбалаа кулли шайʼин қодир», дейишдир».**

Имом Термизий ривоят қилганлар.

Имом Моликнинг «Муватто»ларида эса: **«Дуоларнинг афзали арафа кундаги дуодир. Мен ва мендан олдинги пайғамбарларнинг айтган калималарининг афзали «Лаа илааҳа иллаллоҳу ваҳдаҳу лаа шарийка лаҳ»дир»,** деб келган.

Имом Молик ривоят қилганлар.

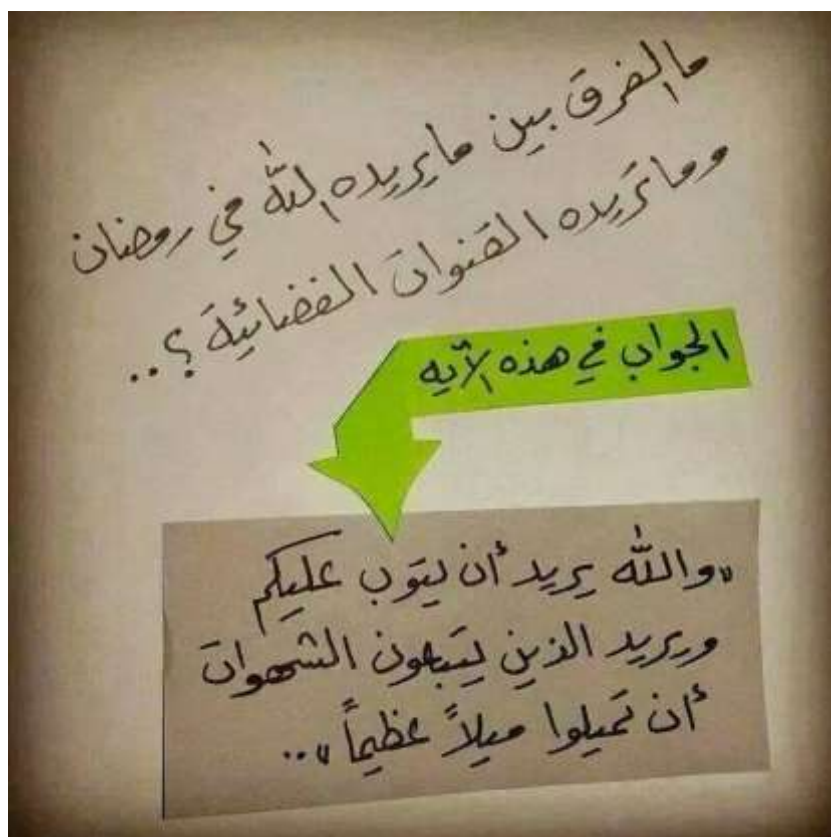
Солим ибн Абдуллоҳ ибн Умар розияллоҳу анҳу арафа кунини бир тиланчининг одамлардан тиланиб юргани кўриб, «Эй бечора, шундай кунда Аллоҳдан бошқадан ҳам нарса сўрайсанми?» деган эканлар.

2692. Танбаллик қилиб, кун бўйи ухлаш ёки туни билан телевизор кўриб чиқиш рўза эмас. Кейин эрталаб ишга эриниб бориш ҳам, тажанг бўлиб, одамларга кескин муомала қилиш ҳам рўза эмас. Аллоҳга бундай рўзанинг кераги йўқ.

Аллоҳ бундай рўзани қабул қилмайди, уни эгасига қайтариб беради. Бундай «рўзадор»нинг фақат оч қолганию чанқагани қолади, холос...

Доктор Мустафо Маҳмуд.

2693. Рамазонда Аллоҳ таоло нимани хоҳлайди-ю, сунъий йўлдош телеканаллари нимани хоҳлайди?

Жавоб қуйидаги оятда:

«Аллоҳ тавбаларингизни қабул қилишни истайди, хою ҳавасга берилган кимсалар эса (ҳақ йўлдан) бутунлай оғиб кетишингизни истайдилар» (Нисо сураси, 27-оят)

2694. Адашиб, айниб кетишдан энг кўп хавф қиладиган одам ҳақ ва ҳидоятда мустаҳкам бўлган кишидир. Зеро, энг тўғри йўлда бўлган зот – Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Йаа мусоррифал қулууб! Саббит қолбий ьалаа тоьатик!» («Эй қалбларни ўзгартирувчи Зот! Қалбимни тоатингда мустаҳкам қил»), деб кўп дуо қилар эдилар.

2695. Кўриб қўйган чора-тадбирингга ишониб, ўзбошимчалик қилмагин ва бошлиғингга беписанд бўлмагил. Энг гўзал афв – қудратли бўлатуриб кечиришдир, энг гўзал яхшилик – қашшоқ бўла туриб эҳсон қилишдир.

2696. Қурғоқчилик келганда инсон ўзини хор тутиб, хузуъ билан Аллоҳга кўп истиғфор, зикр ва дуо қилади. Бундай пайтда ўқиладиган дуолардан бири:

«Аллоҳумма, асқинаа ғойсан муғийсан, ҳанийъан, марийъан, ғодақан, мужаллилан, сахҳан, ъамман, тобақан, даиман. Аллоҳумма, ъалаз-зироби ва манаабитиш-шажари ва бутуунил авдийах. Аллоҳумма, иннаа настағфирука, иннака кунта ғоффааро! Фа арсилис-самаа ъалайна мидроро. Аллоҳумма, асқинал ғойса ва лаа тажъалнаа минал-қонитийн. Аллоҳумма, анбит ланаз-заръа ва адирро ланаз-заръа васқинаа мин барокатис-самааи ванбит лана мин барокатил-ард. Аллоҳумма, ирфаъ ъаннал-жаҳда вал-жувъа валъурйа. Вакшиф ъанна минал балааи маа лаа йакшифуҳу ғойрук»
(Аллоҳим, бизга ёқимли, фойдали, яхши, унумли, қоплайдиган,

шалдираб оқувчи, шомил, кетма-кет ёмғир бер. Аллоҳим, бу ёмғирни теварак-атрофга, дарахтзорларга, водийларга ёғдир. Аллоҳим, Сенга истиғфор айтаман. Албатта, Сен кечирувчи Зотсан. Бизга осмондан мўл ёмғир юбор. Аллоҳим, бизни ёмғир ила сугор, ноумид қилма. Аллоҳим, бизга ўсимликларни ўстир, ёмғирни кўп ёғдир. Бизни осмон баракотларидан сероб қил, ер баракотларидан ўт-ўланларимизни ўстир. Аллоҳим, қийинчилик, очлик, қаҳатчиликни биздан кўтар ва биздан балони олиб ташла, зеро, Сендан бошқа ҳеч ким уни олиб ташлай олмайди».

2697. Ибн Сирин бойликларининг катта миқдоридан маҳрум бўлганларида: «Қирқ йилдан бери кутилган жазо энди келди», дедилар. Шунда атрофдагилар: «У қанақа гуноҳ эди?» деб сўрашди. Шунда Ибн Сирин: «Бир кишига: «Эй камбағал!» деган эдим», дедилар.

(Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «**Ким бир биродарини айбласа, то ўзи ҳам (ўша айблаган нарсага) амал қилмагунича ўлмайди**», деганлар.

Имом Термизий ривояти.

2698. Олим (шифобахш) қайнарбулокқа ўхшайди. Узоқдагилар у томон ошиқадилар, яқиндагилар эса ундан юз ўгирадилар.

2699. Бугун кечқурун қаерга борасан?

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳу ва у зотнинг асҳоблари рўза тутишса, масжидда ўтириб, «Рўзамизни поклаймиз!» дейишар эди. Булар қаерда-ю, ойнаижаҳон олдида ёки ғийбат ва номақбул мажлисларда ўтириб олганлар қаерда...

2700. Шоир деди:

Барча гуноҳларни кечирар Аллоҳ,

Мадад берса сенга ихлосу иймон.

Ҳар қандай синикни ямар Аллоҳ, лек

Дин қаноти синса, йўқ унга имкон.

2701. Жобир ибн Абдуллоҳ розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалам Бавок деган жойдан келиб, шундай дедилар: «Аллоҳумма! Асқинаа ғойсан муғийсан, марийъан, сарийъан, нофиъан, ғойро зоррин, ъаажилан, ғойро аажилин» (Аллоҳим! Бизга ёқимли, тез, фойдали, зарарсиз, кечикмайдиган ёмғирни ёғдириб, у билан бизни сероб қил). Шунда ёмғир ёғди.

Абу Довуд ривояти

2702. Каҳф сурасини ўқиб, шунга ишонч ҳосил қилдимки, асҳобул Каҳфни 309 йил вафот қилдириб, сўнгра тирилтирган Аллоҳ ушбу умматни ҳам, бизнинг ғафлат уйқумиз ҳар қанча чўзилмасин, албатта тирилтиришга Қодирдир.

2703. Абу Хурайра розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам шундай дедилар:

«Аллоҳ таоло: «Одам боласининг ҳамма амали ўзи учун, фақат рўза Мен учундир ва унинг мукофотини Ўзим берурман», деди. Рўза сақловчидир. Қай бирингиз рўзадор бўлса, фаҳш гапирмасин, бақир-чақир қилмасин. Кимдир у билан сўкишмоқчи ёки уришмоқчи бўлса, «Мен рўзадорман», десин. Муҳаммаднинг жони қўлида бўлган Зот ила қасамки, рўзадорнинг оғзидан келган ҳид Аллоҳнинг наздида мушкнинг ҳидидан хушбўйроқдир. Рўзадорга икки хурсандлик бордирки, иккисини ҳам яшагай: ифтор қилганда хурсанд бўлгай ва Роббига етишганда рўзаси ила хурсанд бўлгай».

Имом Бухорий ривояти

Эътибор беринг! Аллоҳ таоло: **«Одам боласининг ҳамма амали ўзи учун, фақат рўза Мен учундир ва унинг мукофотини Ўзим берурман»**, демоқда. Баъзи шориҳларнинг айтишларича, рўзадорга қанча савоб беришни Ўзим биламан дейишига сабаб шуки, рўзага бериладиган савобнинг миқдорини инсоннинг ақли қамрай олмас экан, чунки у бу дунёга сиғмас экан.

«Рўзадорнинг оғзидан келган ҳид Аллоҳнинг наздида мушкнинг ҳидидан хушбўйроқдир» дейилган сўзга ҳам эътибор беринг. Аллоҳ рўзадорни ҳимоясига олиб, ҳиди туфайли рўзадорни малол кўрадиганлардан муҳофаза қилмоқда. Валлоху аълам!

2704. «Аллоҳ яхшилик қилувчиларни севади» (Бақара сураси, 195-оят)

Одамлар билмаяпти деб, қилган яхшилигингга асло қайғурма!

Ерда сени тақдирлайдиган йўқ бўлса, юқорида сени олқишлайдиган Зот бор!

2705. Тилга эғалик қилиш ва эҳсон қилиш ҳақиқий фазилатдир.

«Унваанул байаан» китобидан.

2706. Амр ибн Шуайб оталаридан, оталари боболаридан ривоят қиладилар:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам (курғоқчиликда) ёмғир сўрасалар, шундай дуо қилар эдилар:

«Аллоҳумма! Исқи ғибаадака ва баҳааимака, ваншур роҳматака ва аҳйи баладакал маййита» (Аллоҳим, бандаларингни, жонзотларингни сугоргин, раҳматингни ёйин ва ўлик шаҳарларингни тирилтиргин).

Абу Довуд ривояти

د أحمد عيسى المعصراوي

ما أعظم أجر النساء في رمضان
لهن أجر الصيام؛ وأجر العمل في المنزل؛
وأجر إفطار صائم
فَ اللَّهُمَّ إِرْحَمْ ضَعْفَهُنَّ؛ وَأَرْوِي ظَمَأَهُنَّ

2707. Рамазонда аёлларнинг ажри нақадар улкан бўлмаса!!!

Улар учун рўза тутиш ажри, хонадон юмушларидаги ажр ва рўзадорни ифтор қилдиришдаги ажр бор экан!

Аллоҳим! Заифаларга раҳм қил ва Ўзинг уларнинг чанқоқларига барҳам бер!

2708. Тилсиз одам Аллоҳнинг китобини тиловат қилишни, қулоғи оғир одам уни эшитишни, кўзи ожиз одам унга қараб ўқишни орзу қилади. Бу неъматлар бекаму кўст қилиб берилган биз ғофилларни эса уяли телефонларимиз ҳалокат сари олиб бормоқда!

2709. Тадқиқот натижаларига кўра, рўза юрак ва артериосклероз касалликлари учун муолажа экан. Мунтазам тартибда рўза тутиб юрган кишининг юраги фаол, иши тартибли бўлиб, узоқ умр кўришига сабаб бўлади. Агар рўза давомида Қуръон эшитишга машғул бўлинса, рўза тутиш юқорида зикр қилинган артериосклероз касаллиги учун ҳам яхши муолажадир. Мана шу ҳолда бардавом бўлинса, Аллоҳнинг изни ила кўплаб касалликларга шифо бўлади.

Аллоҳ таоло: «Эй мўминлар, такволи бўлишингиз учун сизлардан илгари ўтганларга фарз қилингани каби, сизларга ҳам санокли кунларда рўза тутиш фарз қилинди», деб марҳамат қилган (*Бақара сураси, 183-оят*).

2710. Бир донишманд айтди: «Ишончли киши суюклидир, амин киши дўстликка лойиқдир».

«Унваанул байаан» китобидан.

2711. Оиша розияллоху анҳодан ривоят қилинади:

Одамлар Расулulloҳ соллаллоху алайҳи васалламга ёмғир ёғмаётганидан шикоят қилишганида, у зот намозгоҳга бир минбар қўйишни буюрдилар ва у ерга чиқишга ваъда бердилар. Қуёш кўрина бошлаганда у ерга чиқиб, минбарга ўтирдилар, Аллоҳга такбир ва ҳамд айтдилар, сўнг: «Сизлар диёрингиз қуриб, ёмғир кечикканидан шикоят қиляпсизлар. Аллоҳ таоло сизларга дуо қилишни буюриб, уни ижобат этишни ваъда қилган», дедилар. Сўнг шундай дуо қилдилар:

«Алҳамдулиллааҳи Роббил ʼааламийн, Ар-Роҳманир-Роҳийм, Маалики йавмид-дийн. Лаа илааҳа иллаллоҳу, йафъалу маа йурийд. Аллоҳумма, анталлоҳу лаа илааҳа илла антал ғониййу ва наҳнул фуқороу, анзил ʼалайнал-ғойса важъал маа анзалта ланаа қувватан ва балағон илаа ҳийн» (Оламларнинг Робби Аллоҳга ҳамд бўлсин. У Раҳмондир, Раҳимдир, Қиёмат кунининг подшосидир. Аллоҳдан бошқа илоҳ йўқ, У Зот хоҳлаган нарсасини қилади.

Аллоҳим, Сендан бошқа илоҳ йўқ, Сен бойсан, бизлар камбағалмиз. Бизга ёмғир ёғдиргин, ёмғирингни бизга қувват қилгин, уни узоқ вақтга етадиган қилгин).

Сўнгра кўллари кўтариб, дуода бардавом бўлдилар, ҳатто кўлтиқларининг оқи кўринди. Сўнгра одамларга орқаларини қилиб, ридоларини яхшилаб тузатиб олдилар-да, кўллари кўтарган ҳолда одамларга юзландилар ва тушиб, икки ракъат намоз ўқидилар. Шунда Аллоҳ таоло булутларни келтирди, момоқалди роқ гумбурлаб, чакмоқ чакди. Сўнгра Аллоҳнинг изни билан ёмғир ёғди. Масжидларига етмай туриб, сел оқа бошлади. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам одамларнинг уйларига шошаётганларини кўриб, кулиб юбордилар, ҳатто тишлари кўриниб кетди. Кейин шундай дедилар: **«Ашҳаду анналлоҳа ʼалаа кулли шайʼин қодийр, ва анний ʼабдуллоҳи ва росуулух»** (*Гувоҳлик бераманки, Аллоҳ ҳар бир нарсага қодирдир ва мен Аллоҳнинг бадаси ва Расулидирман*).

Абу Довуд ривояти

Истиско намози ҳайит намозига ўхшаб ўқилади ва шу тарзда хутба қилинади. Унда Аллоҳга такбир, ҳамд ва Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга саловот айтилади. Иложи борича кўп истиғфор айтилади ва қуйидаги оят ўқилади:

«Истағфируу Роббакум, иннаҳу каана Ғоффааро, йурсилис-сама`а ʼалайкум мидроро» (*Роббингиздан мағфират сўранглар, албатта У Зот зоятда мағфиратлидир. Шунда устингизга осмондан ёмғир юборади, Нуҳ сураси, 10–11-оятлар*).

Умар розияллоҳу анҳу ёмғир сўрасалар, дуоларининг аксари истиғфор бўлар эди.

د أحمد عيسى المعصراوي

الشهر قصير لا يحتمل التقصير
وقدومه عبور لا يقبل الفتور
فالهمة الهمة :
﴿ أَيَّاماً مَّعْدُودَاتٍ ﴾ وفي ذلك فليتنافس
المتنافسون .

2712. Рамазон ойи жуда қисқадир, шунинг учун (ибодатдаги) нуқсонни кўтара олмайди. У жуда тез ўтиб кетади, шунинг учун мадорсизликни қабул қилмайди. Унинг учун қилинган ҳиммат ҳақиқий ҳиммат бўлиб, у санокли кунлардир. **«Ва мусобақа қилувчилар шу нарса учун мусобақа қилсинлар».**

علمتني سورة يوسف أن :-
- المريض سيشفى
- الغائب سيعود
- الحزين سيفرح
- الكرب سيرفع
بإذن الله فإن مع العسر يُسرا .

2713. Юсуф сураси менга ўргатган нарсалар:

- Бемор одам шифо топади;
- Узоқ вақт йўқ бўлиб кетган одам қайтиб келади;
- Маҳзун бўлган одам бир кун шод ҳам бўлиши;

- Аллоҳнинг изни билан ғам-алам кўтарилади;
- Қийинчилик билан бирга осонлик ҳам бўлади.

2714. Солиҳ салафларнинг бирдан мурувват ҳақида сўрашди. У зот: «Очиқчасига қилинганда уялиб қоладиган амални яширинча ҳам қилмаслик», дедилар.

2715. Акангга итоат қил, агар у сенга осийлик қилган бўлса ҳам. Алоқа ришталарини боғла, агар у сенга жафо қилган бўлса ҳам.

«Унванул байаан» китобидан.

2716. Оиша розияллоху анҳодан ривоят қилинади:

«Қаттиқ шамол турса, Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам: **«Аллоҳумма, инний ас`алука хойроҳаа ва хойро маа фийҳаа ва хойро маа урсилат биҳи ва аъузу бика мин шарриҳаа ва шарри маа фийҳаа ва шарри маа урсилат биҳи»** (Аллоҳим, Сендан унинг яхшилик бўлишини, ундаги яхшиликни ва у билан юборилган нарсанинг яхшилигини сўрайман. Сендан унинг ёмонлик бўлишидан, ундаги ёмонликдан ва у билан юборилган нарсанинг ёмонлигидан паноҳ сўрайман) дер эдилар.

Имом Муслим ривояти

د أحمد عيسى المعصراوي

أَنْ اللهُ يَعطِيكَ الْمَال، ثُمَّ يَلْهَمُكَ أَنْ تَتَصَدَّقَ،
ثُمَّ يَسْخِرُ لَكَ فَقِيرًا يَأْخُذُهَا، ثُمَّ يَقْبَلُهَا مِنْكَ
ثُمَّ يَبَارِكُ لَكَ فِي رِزْقِكَ الَّذِي هُوَ أَعْطَاكَ إِيَّاهُ
سُبْحَانَكَ رَبَّنَا مَا أَكْرَمَكَ

2717. Аллоҳ сенга мол-дунё ато қилиб, сўнг садақа қилишингга рағбат беради. Сўнгра уни қабул қилиб олиш учун бир камбағални сенга рўпара қилади. Кейин сендан ўша садақангни қабул этади. Сўнгра камбағалга берганинг учун ризқингга барака ато этади.

Эй Пок Роббимиз, мунчалар карамли бўлмасанг!

2718. Олимлар бир неча тажрибалар ўтказиб, қушлар ҳам худди инсон каби ёлғон гапиришини билгач, даҳшатга

тушишди. Қушлар ҳам емишни қўлга киритиш учун ёки аёлини ўзига жалб қилиш учун ёлғон сўзлаб, алдар экан. Ажабланарлиси шуки, Қуръони карим ушбу илмий ҳақиқатни Сулаймон алайҳиссалом билан Билқис қиссасида худхуд (сассиқпопишак) айтган сўзнинг мазмунида ишора қилиб ўтган. Аллоҳ Сулаймон алайҳиссаломга қушларнинг тилини тушуниш ва уларга гапириш имкониятини ато қилган эди. Худхуд кеч қолиб келгач, Подшоҳ Сулаймонга Аллоҳни қўйиб, Қуёшга сажда қилаётган қавмни топганини хабарини берди.

«(Сулаймон) «Сен рост сўзладингми ёки ёлғончилардан бўлдингми, кўрурмиз», деди» (Намл сураси, 27-оят).

Бу оят қушлар ҳам рост ёки ёлғон гапиришига далолат қилади. Олимлар ушбу ҳақиқатни ҳам кашф қилишди.

2719. Мўмин ким? Мўмин:

- Аллоҳни таниб, Унга итоат қилади.
- Шайтонни таниб, унга осий бўлади.
- Ҳақни таниб, унга эргашади.
- Ботилни таниб, ундан четланади.
- Дунёни таниб, уни рад этади.
- Охиратни таниб, унга талабгор бўлади.

2720. Ҳар бир синовчидан сақласанг сирни,
Демак, айлагайсан сен уни асир,
Агар ошкор қилсанг бул сирларингни,
Билгилки, айлагай у сени асир!

«Унванул байаан» китобидан.

2721. Абу Хурайра розияллоху анхудан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам шундай дедилар: **«Шамол бандаларга юборилган раҳматдир. У гоҳида раҳмат билан, гоҳида эса азоб билан келади. Шамол эсса, уни сўкманглар. Аллоҳдан унинг яхшилик бўлишини сўраб, ёмонлигидан паноҳ тиланглар».**

Абу Довуд ва Ибн Можа ривояти

Оиша розияллоху анҳодан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам осмон уфқида тўпланган булутни кўрсалар, қилиб турган ишларини тўхтатардилар, агар намозда бўлсалар: **«Аллоҳумма, инний аъузу бика мин шарриҳа»** (Аллоҳим, унинг ёмонлигидан Ўзингдан паноҳ тилайман), дер эдилар.

Агар ёмғир ёғса: **«Аллоҳумма, саййибан, ҳаний`ан»** (Аллоҳим, уни шариллаб ёғувчи ёқимли ёмғир қилгин), дер эдилар.

Абу Довуд, Насайй, Ибн Можа ривояти

2722. Солиҳлардан бири: «Аллоҳнинг неъматларига қарши чиқманглар», деди. «Ким Аллоҳнинг неъматларига қарши чиқади?» дейишди. Шунда у зот: «Аллоҳ Ўз фазлидан ато берган кишиларга ҳасад қилувчилар Аллоҳнинг неъматларига қарши чиқувчилардир», дедилар.

2723. Ҳозирги замон олимлари янги илмий тадқиқотлар давомида некбинлик, яъни яхшиликка йўйиш инсон жисмидаги касалликларга қарши кураш қувватини — иммунитетни кучайтиришини ва инсон ҳаёти учун саодат бахш этишини кашф қилдилар. Аслида бу ажойиб набавий йўлланма эди. Зеро, Оиша розияллоҳу анҳодан Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг хулқлари хусусида сўралганида, Оиша розияллоҳу анҳо: «Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг хулқлари Қуръон эди», деганлар. У зот Қуръонни ҳаётларига мукаммал тадбиқ қилганлари учун том маънодаги бахт-саодатга мушарраф бўлдилар. Биз ҳам ҳаётимизнинг барча жабҳаларида у зотга эргашиб, ахлоқимизни Қуръон билан ҳамоҳанг қилмоғимиз даркор. Нафс табиблари (психологлар) воқеъликдан рози бўлиш таълимотини беришдан ожиз бўлган бир пайтда, Қуръон ушбу розиликни қуйидаги оятида баён қилмоқда:

«Шоядки ёқтирмаган нарсангиз сиз учун яхши бўлса»
(Бақара сураси, 216-оят).

Набий соллаллоҳу алайҳи васалламни яхши ниятни, ҳар бир ишни яхшиликка йўйишни хуш кўрар эдилар. Бугунги кундаги ғарб олимлари кашфиёт деб жар солаётган ушбу ҳаёт тарзини у зотга ким таълим берган?

2724. Солиҳ салафлар тирикчилик учун кўчага чиқиб кетаётганларида уларнинг жуфти ҳалоллари: «Бизнинг ҳаққимизда Аллоҳдан кўрқинг, ҳаром пул топишдан эҳтиёт бўлинг. Биз очликка, чанқоқликка чидаймиз, аммо дўзахнинг оловига, Аллоҳнинг ғазабига чидай олмаймиз!», дейишар эди.

Қани энди бугунги кун аёллари ҳам шундай бўлишса...

2725. Ҳақиқий сукут сақловчи ким? У шундай кишики, жимлиги тилининг ўтмаслигидан ва баёнга нўноқлигидан эмас. Ҳақиқий ҳалим шундай кишики, унинг юмшоқ феъли ёрдамга қуввати, қудрати йўқлигидан эмас.

«Унваанул байаан» китобидан.

2726. Олимлар эмбрионнинг шаклланиш жараёни бир неча босқич ёки даврлардан иборат эканини икки юз йил аввал билишди, холос. Йигирманчи аср охирларига келиб, ушбу босқични суратга олиш имконига эга бўлишди. Лекин Қуръони карим ушбу илмий ҳақиқатни 1400 йилдан кўпроқ муддат олдин баён қилган эди:

«Нима учун Аллоҳни улуғлашни (яъни Унга ибодат қилишни) ўйламайсизлар?! Ҳолбуки, У Зот сизларни босқичма-босқич яратди-ку!» (Нух сураси, 13-14-оятлар).

Ушбу ва қуйидаги оятларда нима сабабдан бандалар Аллоҳ таолога ибодат қилиши лозимлигига далиллар келтирилган. Аллоҳ таоло инсоннинг диққат-эътиборини аввало ўзининг қандай яратилганига қаратади. Дарҳқиқат, ҳар бир инсон она қорнида даставвал бир томчи сув бўлиб, сўнгра қуюқ қонга айланиб, кейин бир тишлам гўшт шаклига кириб, сўнгра унга жон ато этилиб, ёруғ дунёга келиши ҳақида ўйласа, ҳар бир соғлом ақл ва тоза дил эгаси беихтиёр

Яратганнинг қудратига, улуғлигига тасаннолар айтиб, У Зотга сажда қилмай қолмайди.

2727. Тобеъинлардан баъзилари айтишди:

«Кимнинг гуноҳлари кўпайса, одамларга сув улашсин. Ахир, итни суғорган кишининг гуноҳларини кечирган Аллоҳ қандай қилиб мўминни суғорган кишининг гуноҳларини кечирмасин?».

Қуртубий тафсиридан

2728. Нима учун баъзиларга: «Аллоҳга тақво қил» ёки «Аллоҳдан кўрк» дейилса, ғазаб қилишади? Ахир Аллоҳ Набийсига: «Эй Набий! Аллоҳга тақво қил» деган-ку?!
(Аҳзоб сураси, 1-оят)

2729. Бир асалфуруш сиркафурушдан: «Бу одамларга нима бўлган ўзи, асал олмай, кўпроқ сирка олишади?», деб сўради. У шундай деди: «Мен сиркани асал тил билан сотаман, сен эса асални сирка тил билан сотасан».

2730. Бошлиқнинг офати бошқарувнинг заифлигидир, олимларнинг офати эса бошлиқ бўлишни яхши кўришдир.

«Унваанул байаан» китобидан.

2731. Убай ибн Каъб розияллоху анхудан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам шундай дедилар: «Шамолни сўкманглар. Агар унда бирор қариқ нарсани кўрсангиз, **«Аллоҳумма, иннаа нас`алука мин хойри ҳаазихир-рийҳи ва хойри маа фийҳаа ва хойри маа умирот биҳи, ва наъуuzu бика мин шарри ҳаазихир-рийҳи ва шарри маа фийҳаа ва шарри маа умирот биҳи»** (Аллоҳим, Сендан шамолнинг яхшисини ва ундаги яхшиликларни ва у билан буюрилган нарсаларнинг яхшилигини сўрайман. Ва Сендан шамолнинг ёмонидан, ундаги ёмонликлардан ва у билан буюрилган ёмонликлардан паноҳ сўрайман) денглар».

Имом Термизий ривояти

د احمد عيسى المعصراوي

إذا رأيت قلبك
لا يتأثر ب القرآن فراجع نفسك

لأن الله أخبرنا
أن هذا القرآن
لو أنزل على جبل
ل تصدع من خشية الله

2732. Қалбинг Қуръондан таъсирланмаётган бўлса, нафсингни бир назорат қилиб қўй. Зеро, Аллоҳ «Агар ушбу Қуръонни тоққа нозил қилганимизда унинг Аллоҳдан кўрққанидан титраб-қақшаб, парчаланиб кетганини кўрар эдинг», деган (*Ҳашр сураси, 21-оят*).

2733. Бир киши солиҳ зотдан: «Қуръондан қанча ўқий?» деб сўради. У зот «Саодатга эҳтиёжинг миқдорича», дедилар.

يوجد لغز في اللغة الإنجليزية يقول :
 ما الأعمى من تصدير الفحم إلى مدينة نيويورك ؟
 وتلك المدينة مشهورة جدا بتصدير الفحم . فما الأعمى من
 هذا ؟
 أقول أن الأعمى من هذا . هو أن يأتي أعمى مثلي ليتحدث
 إلى العرب أصحاب الرسالة عن رمضان !!!
 وأسأل فإذا كان رمضان بالشهر القمري لا الهلالي ؟
 أقول : لقد أعطانا الله سبحانه وتعالى الفرصة لأن نجرب
 الجميع الصيام في كل موسم
 لو كان الصيام حسب التقويم الشمسي . فالمسلم القاطن
 في الشمال سيصوم رمضان في فصل الشتاء . بكل أريحته
 أما المسلم القاطن في الجنوب فيصومه في الصيف بكل
 مشقة وعناء !!
 أما بالتقويم القمري . فالكل يأخذ فرصة عادلة ليجرب
 الصيام في الشتاء تارة . وبعد فترة سيصومه في الصيف !!
 إنه العدل في أيه صورة
 أحمد نيدات رحمه الله وتقبل ثراه ...

2734. «Ньюкасл шаҳрига кўмир экспорт қилиш» деган бир латифа бор. Гап шундаки, бу шаҳарнинг ўзи кўмир экспорти билан машҳурдир. Руслар буни «Тулага самовар олиб бориш» дейишади. Ўрмонга ўтин кўтариб боргандек гап.

Бундан ҳам ҳайратланарли нарсани айтайми? Мендек бир ажамнинг рисолат эгалари бўлмиш арабларга Рамазон ҳақида гапираётганим ажабланарли эмасми?

Мен ўзимга-ўзим савол бераман: «Нима учун Рамазон ойи шамсий эмас, қамарий ойга қараб тутилади?» Жавоб шуки, Аллоҳ таоло инсонга йилнинг барча фаслларида рўза тутиш имконини берди. Агар рўза қуёш тақвимига мувофиқ тутилса, шимоллик мусулмон Рамазон рўзасини қийналмасдан қиш фаслида тутар, аммо жанублик мусулмон уни ёзда, қийинчиликда, машаққатда тутар эди. Қамарий тақвимда эса ҳар бир инсон рўзани гоҳ қишда, гоҳ ёзда тутди. Бу энг гўзал суратдаги айни адолатдир.

Аҳмад Дийдот роҳимаҳуллоҳ

2735.

Оғирроқ нарса йўқ билсанг миннатдан,
У гўё терингни шилганга ўхшар.

Юзинг терисини шилган неъматдан

Шод бўлма – юзингдан қимматга тушар!

«Унванул байаан» китобидан.

2736. Салама ибн Акваъ розияллоху анхудан ривоят қилинади:

Шамол кучайса, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Аллоҳумма, лақҳан, лаа ақийман» (Аллоҳим, уни ёмғирли, сувсиз қилиб қўйма) дер эдилар.

Ибн Сунний ривояти

2737. Фарзандингиз ёлғон сўзлаяптими? Бунинг ечими бор:

Уни бироз ўз ҳолига қўйинг, чунки бола қўрққанида ёки қаттиқ босим остида қолганида ёлғон гапиришга мажбур бўлади. Унга бироз омонлик беринг, шунда унинг наздида ростгўйликнинг кадри ортади.

2738. Аъмаш роҳимаҳуллоҳ айтдилар:

«Биз жанозага қатнашар эдик. У ерда йиғловчилар кўплигидан кимнинг таъзияси эканини билмас эдик. Уларнинг йиғилари маййитга эмас, ўзлари учун бўларди».

2739. Шинқитий шундай дедилар:

«Неча кунлар ўтса-да, Аллоҳнинг китобидан бирор марта тиловат қилмаётганингни сезсанг, ҳолингга йиғлагин! Аллоҳга қасамки, бирор банданинг тоат-ибодатдан маҳрум қилиниши унинг Аллоҳдан узоқлашганини билдиради».

2740. Ёмонлик қилишга қодир бўлатуриб кечириш, камбағал бўлатуриб саховатли бўлиш ҳурматга сазовор ишларнинг энг гўзалидир. Улуғлик келтирадиган иш — амалнинг яхшиси, олқиш қозонтирадиган иш — истакнинг яхшисидир.

Ажабмас улуғлик мақомин олсанг,
Ёмонлик қилишга қурбинг етган дам.
Ночор рақибингни кечира олсанг,

Сахийлик қилолсанг, фақир бўлсанг ҳам!

«Унванул байаан» китобидан.

2741. Анас ибн Молик ва Жобир ибн Абдуллоҳ розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам шундай дедилар: **«Бирор катта иш содир бўлса ёки қаттиқ шамол эсса, кўп такбир айтинглари, чунки бу қора тутунни узоқлаштиради».**

Ибн Сунний ривояти

Ибн Аббос розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

Шамол эсса, Расулуллоҳ алайҳиссалом тиззаларини ерга қўйиб, **«Аллоҳуммажъалҳаа роҳматан, ва лаа тажъалҳа ъазабан. Аллоҳуммажъалҳаа рийаахан, ва лаа тажъалҳаа рийхан»** (Аллоҳим, уни раҳмат айлагин, азоб қилмагин. Аллоҳим, уни осойишта қилгин, бўрон қилмагин) дер эдилар.

Имом Шофеъий «Ал-умм» китобларида ривоят қилганлар.

Аллоҳ таоло Ўз Китобида шундай дейди:

«Биз уларнинг устига давомли наҳс кунида бир даҳшатли бўронни юбордик» (Қамар сураси, 19-оят);

«Биз уларнинг устига туғмас (фойдаси йўқ) бўронни юборган эдик» (Ваз-зориёт сураси, 41-оят);

«Биз шамолларни (булутларга) хомиладор қилиб юбордик» (Ҳижр сураси, 22-оят);

«(Ёмғир ҳақида) хушxabар олиб келувчи шамолларни юбориши – У Зотнинг (илоҳий қудратига далолат қиладиган) оятларидандир» (Рум сураси, 46-оят).

Имом Шофеъий айтадилар: «Бир киши Расулulloҳ алайҳиссаломга камбағаллигидан шикоят қилган эди, у зот: **«Сен шамолни сўккансан шекилли»** дедилар».

Имом Шофеъий ушбу ҳадиснинг шарҳида шундай деганлар: «Бирор кишига шамолни сўкиш жоиз эмас, чунки у Аллоҳга итоат қилувчи махлуқдир, У Зотнинг лашкарларидан биридир. Аллоҳ хоҳласа, уни раҳматга айлантириши, хоҳласа қасос, интиқомга айлантириши мумкин».

2742. Замонавий тиббиёт олимлари рўзани жароҳатсиз амалиёт деб аташади. Дарҳақиқат, рўза буйрак ва ўтдаги майда тошларни ҳайдаб, ҳалокатли шишларни муолажа қилади. Ундан ташқари, жигарни ҳам муолажа қилиб, унинг асл фаолиятини тиклайди. Тадқиқотчиларнинг айтишича, рўза жарроҳлик амалиёти билан эришиб бўлмайдиган ўта оғир, муаммоли, муҳим муолажаларда қўл келган.

Аллоҳ таоло: **«Агар билсангиз, рўза тутмоғингиз сиз учун яхшидир»**, деган (*Бақара сураси, 184-оят*).

2743. Кимки бир мусулмон биродарини ғийбат қилиб қўйса, зудлик билан ҳақиқий тавбага шошилсин. Ҳақиқий тавба қилинган гуноҳни илдизи билан суғуриб ташлаб, пушаймон бўлиш ва қайта такрорламасликдир. Ғийбатнинг каффорати эса ўзининг ва ғийбат қилинган кишининг ҳаққига қуйидагича истиғфор айтишдир: **«Аллоҳуммағфир ланаа ва лаҳу»** (*Аллоҳим! Бизларни ҳам, уни ҳам мағфират қилгин*).

Бу – ғийбат қилинган одамга хабар етиб бормагандаги ҳолатдир. Агар ўша кишига унинг ҳақида ғийбат қилингани

етиб борган бўлса, унинг ўзидан шахсан кечирим сўралади.
Валлоҳу аълам.

2744. Ҳасан Басрий айтдилар:

Қалб олти нарса туфайли бузилади:

1. Тавба умидида гуноҳ қилиш;
2. Илм олиб, унга амал қилмаслик;
3. Амал қилиб, ихлосли бўлмаслик;
4. Аллоҳнинг ризқини еб, унга шукр қилмаслик;
5. Аллоҳнинг тақдирига рози бўлмаслик;
6. Ўликларни дафн қилиб, ибрат олмаслик.

2745. Жидду жаҳднинг чиройлиси – чарчаган пайтдагисиддир. Ростгўйликнинг чиройлиси – ғазаб келган вақтидагисидир. Яхшиликнинг афзали – кулфатга учраганга берилган ёрдамдир.

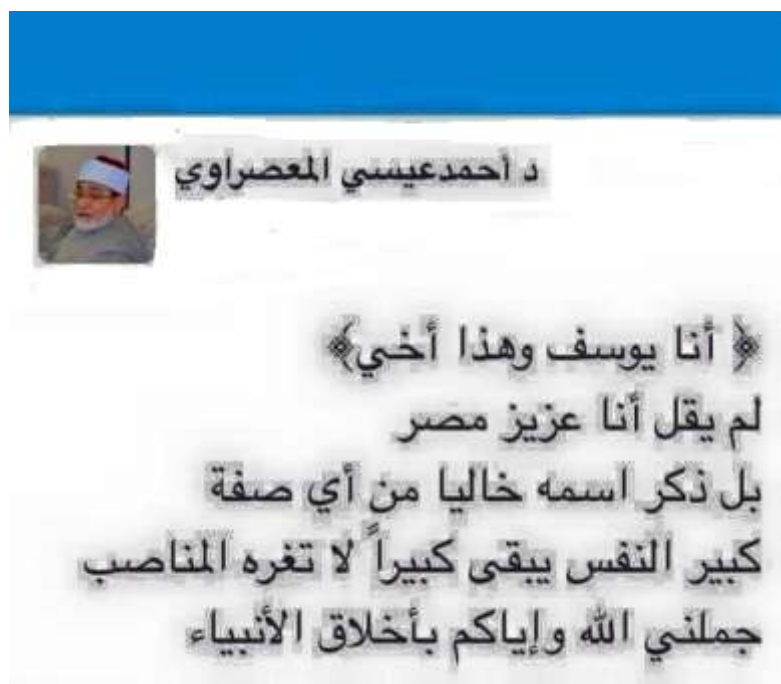
«Унваанул байаан» китобидан.

2746. Ибн Масъуд розияллоҳу анҳумо айтадилар:

«Юлдуз учса, унга қарамасликка ва: **«Маа шаа`Аллоҳ, лаа қуввата иллаа биллаах»** (Аллоҳнинг хоҳиши. Аллоҳдан бошқада қувват йўқ) дейишга буюрилганмиз».

Ибн Сунний ривояти

2747. «Мен Юсуфман, бу эса менинг иним!» (Юсуф сураси, 90-оят)

Юсуф алайҳиссалом: «Мен Мисрнинг каттасиман», демадилар. У зот ҳеч қандай сифат қўшмасдан, исмларини зикр қилдилар, холос.

Олийҳиммат зотлар буюклигича қолаверади, уларни мансабу мартабалар алдаб қўймайди!

Аллоҳ бизни ҳам, сизни ҳам пайғамбарларнинг ахлоқи билан зийнатласин!

2748. Вафот қилганигда «Жасад қани?», «Мурда қаерда?» дейишади. **Исмингни айтишмайди...**

Жаноза намозингни ўқимоқчи бўлишганда «Тобутни ҳозирланглар», дейишади. **Исмингни айтишмайди...**

Дафн қилишаётганда «Маййитни олиб келинглар», дейишади. **Исмингни айтишмайди...**

Шундай экан, қавминг, мансабинг, наслу насабинг сени алдаб қўймасин.

Бу дунё нақадар ҳақирдир, биз йўл олаётган охират эса нақадар улкандир!

Гуноҳларимизни кечириб, мусулмон ҳолимизда вафот қилдиргин, Аллоҳим!

مفاتيح الفرج

سورة الفاتحة	1
الله الله ربي لا أشرك به شيئاً	2
لا إله إلا أنت سبحانك إني كنت من الظالمين	3
حسبنا الله ونعم الوكيل	4
لا حول ولا قوة إلا بالله	5
كثرة الاستغفار	6
لا إله إلا الله العظيم الحليم لا إله إلا الله رب العرش العظيم لا إله إلا الله رب السماوات ورب الأرض ورب العرش الكريم	7
اللهم إني أعوذ بك من الهم والحزن، والعجز والكسل، والبخل والجبن، وضلع الدين وغلبة الرجال	8
يا حي يا قيوم لا إله إلا أنت برحمتك أستغيث	9
اللهم رحمتك أرجو فلا تكلني إلى نفسي طرفة عين	10

2749. Кушойиш калитлари (мушкулотларнинг ечимлари):

1. Фотиҳа сурасини ўқиш.

2. «Аллоҳу, Аллоҳу Роббий, лаа ушрику биҳи шай`ан» калималарини ўқиш (*Аллоҳ! Роббим Аллоҳ! Унга ҳеч нарсани ширк келтирмайман*).

3. «Лаа илааҳа иллаа анта, субҳаанака, инний кунту миназ-золимийн» калималарини ўқиш («Ўзингдан ўзга илоҳ йўқ, Сени поклаб ёд этаман! Мен (ўз-ўзимга) зулм қилганлардан бўлиб қолдим»).

4. «Ҳасбуналлоҳу, ва ниъмал вакийл» калималарини ўқиш (*Аллоҳга таваккул қилдик, У Зот нақадар улуғ Вакилдир*).

5. «Лаа ҳавла ва лаа қуввата иллаа биллааҳ» калималарини ўқиш (*Ҳол ва қувват фақат Аллоҳ биландир*).

6. Кўп истиғфор айтиш.

7. «Лаа илааҳа иллаллоҳул ʼазиймул ҳалийм. Лаа илааҳа иллаллоҳу Роббул ʼаршил ʼазийм. Лаа илааҳа иллаллоҳу Роббус-самааваати ва Роббул-арди ва Роббул-ʼаршил карийм» калималарини ўқиш (*Азим ва Ҳалийм*

Аллоҳдан бошқа илоҳ йўқ. Буюк Аршининг Робби Аллоҳдан бошқа илоҳ йўқ. Осмонларнинг Робби ва Ернинг Робби, Карамли Аршининг Робби Аллоҳдан бошқа илоҳ йўқ).

8. «Аллоҳумма, инний аъузу бика минал ҳамми вал ҳазан, вал ъажзи вал касал, вал бухли вал жубн, ва золаъид-дайни, ғолабатир-рижаал» калималарини ўқиш (Аллоҳим, гам-ташвишдан, ожизлик ва дангасаликдан, бахиллик ва қўрқоқликдан, қарзга ботиб қолишдан ва одамларнинг золиб келишидан Ўзингдан паноҳ сўрайман).

9. «Йа Ҳаййу! Йа қоййуму! Лаа илааха илла анта» калималарини ўқиш (Эй Ҳайй ва Қайюм сифатли Роббим, Ўзингдан ўзга илоҳ йўқдир).

10. «Аллоҳумма, роҳматака аржу, фа лаа такилний илаа нафсий торфата ъайнин» калималарини ўқиш (Аллоҳим, раҳматингдан умидворман, мени кўз очиб юмгунча ҳам ўз ҳолимга ташлаб қўймагин).

2750. Ҳаққинг йўқ жойда тамаъ қилмаслигинг, қулинг бўлмаган кишига катта кетмаслигинг, заифга зарар етказиш ҳисобига кучлига ёрдам бермаслигинг, насл-насабли одамни эҳтиром қилинишдан тўсмаслигинг ҳақиқий мардликдир.

«Унванул байаан» китобидан.

2751. Ибн Умар розияллоху анхумодан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам момақалдироқ ёки гумбурлаган чакмоқ овозини эшитсалар, «**Аллоҳумма, лаа тақтулнаа биғодобик, ва лаа туҳликнаа биъазаабик, ва ъаафинаа қобла заалик**» (*Аллоҳим, газабинг билан бизни ўлдирма, азобинг билан ҳалок қилма ва бизга бундан (яъни жонимизни олишингдан) олдин офият бер*) дер эдилар.

Имом Термизий ривоят қилганлар.

2752. Роббим! Сенинг Улуғлигингга, Азаматингга лойиқ дуолар қандай бўлишини билмаймиз. Аллоҳим! Қалбимизда нима борлигини Ўзинг биласан, ўша айтишга ожиз бўлган нарсаларимизни биздан қабул этиб, ижобат қилгин, Аллоҳим! Омийн!

2753. Ибн Аббос розияллоҳу анҳу айтдилар:

Банданинг ибодати заиф бўлса ҳам, яхши хулқи билан охиратдаги (баланд) даражаларга етишади. Банданинг ибодати кучли бўлса ҳам, ёмон хулқи билан жаҳаннамнинг энг тубига тушади.

2754. Ҳақ талабидаги кишига битта далил кифоя. Ҳавои нафсига эргашган кишига мингта далил ҳам кифоя қилмайди. Жоҳилга бирон нарсани ўргатиш мумкин, аммо ҳавои нафсига эргашган кимсани тўғри йўлга солишнинг иложи йўқ!

2755. Давлатларнинг заволи турли пасткашликлар авж олиши билан юзага келади. Ғафлати узоқ кишининг давлати қўлдан кетади. Тадбир билан қўлга кирган оз нарса исроф билан эгалланган кўп нарсадан яхшироқдир.

«Унваанул байаан» китобидан.

2756. Абдуллоҳ ибн Зубайр розияллоҳу анҳу момақалдироқ гумбурлаганини эшитсалар, гапдан тўхтаб, «Субҳааналлазий йусаббихур-роъду бихамдиҳи вал малаикату мин хийфатих» (Момақалдироқ ҳамд ила, фаришталар ҳам қўрқув ила тасбиҳ айтадиган Зотни поклаб ёд этаман) дер эдилар.

Имом Молик «Муваттоъ» китобида ривоят қилганлар.

2757. Ким бирор нарсага фурсатидан аввал шошилса, ўша нарсадан маҳрум бўлиш ила жазоланади!

2758. Ишонч капсуласи:

«Бўшашманглар! Хафа бўлманглар! Агар мўмин бўлсаларингиз, сизлар устунсизлар» (Оли имрон сураси, 139-оят)

Сабот капсуласи:

«Агар сизга жароҳат етган бўлса, у қавмга ҳам худи шунга ўхшаш жароҳат етган» (Оли Имрон сураси, 140-оят)

Сабр капсуласи:

«Бундай кунларни одамлар орасида айлантириб турамыз» (Оли Имрон сураси, 140-оят)

Саодат капсуласи:

«Бизнинг мавлоимиз Аллоҳдир, уларнинг эса мавлолари йўқ».

Фаҳм-фаросат капсуласи:

«Кўпик ўз-ўзидан йўқ бўлиб кетди. Одамларга манфаат берадиган нарса эса ер юзида қолди» (Раъд сураси, 17-оят).

Шижоат капсуласи:

«Билиб қўй! Агар бутун уммат сенга бирор ёрдам бериш учун тўпланса, Аллоҳ сенга ёзиб қўйганидан бошқа нарсада ёрдам бера олмайди. Агар улар сенга бирор нарсада зарар бериш учун тўпланишса, Аллоҳ сенга ёзиб қўйганидан бошқа нарсада зарар етказа олишмайди. Қаламлар кўтарилган, саҳифалар қуриган» (Сунани Термизий).

Хулоса капсуласи:

«Аллоҳ «Мен ва Менинг расулларим ғалаба қиламыз», деб ҳукм қилган» (Мужодала сураси, 21-оят).

«Улар ҳам макр қилишди, Аллоҳ ҳам «макр» қилди. Аллоҳ «макр» қилгувчиларнинг устасидир» (Анфол сураси, 30-оят).

(Уламоларимиз Аллоҳга нисбатан одатдаги «макр» сифатини беришдан қайтарганлар. Шунинг учун ҳам Қуръон ёки ҳадисда Аллоҳ таолога нисбатан «макр» лафзи ишлатилса, уни бандаларга нисбатан айтиладиган маънода тушунмаслик керак)

Тасалли капсуласи:

«Оқибат тақводорларникидир» (Қосос сураси, 83-оят)

Насихат капсуласи:

«Эй иймон келтирганлар! Аллоҳга тақво қилинглр ва содиқлар билан бирга бўлинглр» (Тавба сураси, 119-оят).

Асос капсуласи:

«Бир қавмни ёмон кўришингиз сизни уларга нисбатан адолат қилмасликка олиб бормасин. Адолат қилинглр. Бу тақвога оид ишдир» (Моида сураси, 8-оят).

2759. Ҳақ билан ботил орасидаги кураш хавфли эмас. Аммо ҳақ билан ботил орасидаги фарқни ҳис қилиш туйғуси барҳам топиши хатарлидир.

2760. Иллатли қалб ботил нарсаларга мойил бўлади. Гуноҳларни тарк этиш даражани оширади. Тақво тўни эскирмайди. Юқори қўл пастки қўлдан яхшироқ. Сабр – ҳийласи қолмаган одамнинг ҳийласидир.

«Унваанул байаан» китобидан.

2761. Анас розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Бир киши жума куни масжидга кирди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам тик туриб хутба айтаётган эдилар. Ҳалиги киши: «Эй Расулуллоҳ! Моллар ҳалок бўлиб, кўчалар ҳувиллаб қолди. Аллоҳдан сўраб беринг, бизга ёмғир юборсин», деди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам қўлларини кўтариб, шундай дедилар: **«Аллоҳумма, ағиснаа! Аллоҳумма, ағиснаа! Аллоҳумма, ағиснаа!»** (Ёмғир бер, Аллоҳим) дедилар. Осмонда на тўп, на тарқоқ булут бор эди. Салъ тоғи шундоққина кўриниб турарди, уни биздан на бир уй, на бир ҳовли тўсиб турар эди. Бир пайт ана шу тоғнинг орқасидан қалқондек булут чиқиб, осмоннинг ўртасига келиб ёйилди, сўнг ёмғир ёғди. Аллоҳга қасамки, (кўп ёққанидан) қуёш бир қанча пайт кўринмай қолди. Ҳалиги киши келаси жумада яна ўша эшикдан кириб келди. Расулуллоҳ

соллаллоҳу алайҳи васаллам ўшанда ҳам тик туриб хутба айтаётган эдилар. У: «Эй Расулуллоҳ! Моллар ҳалок бўлиб, кўчалар хувиллаб қолди. Аллоҳга дуо қилинг, ёмғирни тўхтатсин», деди. Шунда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам икки кўлларини кўтариб, «Аллоҳумма! **Ҳаваалайна, ва лаа ьалайнаа! Аллоҳумма, ьалал аками ваз-зироб, ва бутунил авдийа, ва манабитиш-шажар**» (*Аллоҳим, устимизга эмас, атрофимизга! Аллоҳим, уни тепаликларга, тоғларга, водийларга, дарахтзорларга!*) дедилар. Шундан сўнг ёмғир тўхтади. Биз кўчага чикдик ва қуёш нури остида юриб кетдик».

Имом Бухорий ва Имом Муслим ривояти

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «**Дуолар ижобатини аскарлар душманга йўлиққанда, намозга турилганда ва ёмғир ёғаётганда сўранглар**», деганлар.

Имом Шофеъий «Ал-умм» китобларида ривоят қилганлар.

Зайд ибн Холид Жуханий розияллоҳу анҳу ривоят қиладилар:

«Худайбияда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бизга кечаси ёққан ёмғирдан намикқан ерда бомдод намозини ўқиб бердилар. Намоз тугагач, одамларга юзланиб, «**Роббингиз нима деганини биласизларми?**» дедилар. Саҳобалар: «Аллоҳ ва Унинг Расули билади», дейишди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам шундай дедилар: «**Аллоҳ таоло шундай деди: «Бандаларим Менга мўмин ёки кофир бўлган ҳолда тонг оттирадилар. Ким «Аллоҳнинг фазли ва раҳмати сабабли ёмғир ёғди» деса, ана шу киши Менга иймон келтирган, сайёрага куфр келтирган бўлади. Ким «Сайёрадаги ундай, бундай ўзгаришлар сабабли ёмғир ёғди» деса, ана шу киши Менга куфр келтирган, сайёрага иймон келтирган бўлади**».

Имом Бухорий ва Имом Муслим ривояти

2762. Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламнинг шариатлари ақл ва ҳикматга уйғун бўлгани учун бутун дунёга ҳукмронлик қилади.

Лев Толстой

2763. Каҳф сурасидаги йигитлар, Буруж сурасида зикри келган Ухдуд соҳиблари қиссасидаги роҳиб, Мадинага ҳижрат қилаётганларида Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам –

барчалари ғорга талпинишди. Демак, одамларнинг қалби қотган пайтда ушбу дин учун ҳатто тоғларнинг ҳам қалби юмшар экан!

2764. «Сизларнинг ҳузурингиздаги нарса тугайди, Аллоҳнинг ҳузурдаги нарса эса боқийдир» (*Наҳл сураси, 96-оят*)

Ҳамма нарсанг ўлим пайтида қўлингдан бой берасан. Қабрда эса фақат солиҳ амалинг манфаат беради, холос.

2765. Донишманд деди: «Салга жаҳл қилавериш гўдакларнинг иши, қўлдан кетган нарса учун дод-вой қилиш хотинларнинг иши».

2766. Абдуллоҳ ибн Абу Авфо розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам шундай дедилар: «Аллоҳ таолодан сўрайдиган ёки бирор кишидан илтимос қиладиган иши бор одам яхшилаб таҳорат олиб, икки ракъат намоз ўқисин ва Аллоҳга сано, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга саловот айтиб, ушбу дуони ўқисин: «Лаа илааҳа иллаллоҳул ҳалиймул карийм. Субҳааналлоҳи Роббил ʼаршил ʼазийм. Алҳамду лиллааҳи Роббил ʼааламийн. Ас`алука мужийбати роҳматик, ва ʼазоима мағфиротик, вал ғониймата мин кулли бирр, вас-салаамата мин кулли исм, лаа тадаъ лий занбан илла ғофартах, ва лаа ҳамман илла фаррожтах, ва лаа ҳаажатан ҳия лака ризон илла қозойтах, йаа арҳамар роҳимийн!» (Ҳалиму Карим сифатли Аллоҳдан бошқа илоҳ йўқ. Улуғ аршининг Робби Аллоҳни поклаб ёд этаман. Оламларнинг Робби Аллоҳга ҳамд бўлсин. Раҳматингга лойиқ қиладиган, мағфиратингни вожиб қиладиган нарсани, барча яхшиликлардан насибадор бўлишни, барча гуноҳлардан омон бўлишни сўрайман. Бирорта гуноҳимни қолдирмай мағфират

қилишингни, бирорта таъвишимни қолдирмай аритишингни, Ўзинг рози бўладиган бирор ҳожатимни қолдирмай раво қилишингни сўрайман, эй раҳм қилгувчиларни раҳмлиси!)

Имом Термизий ва Ибн Можжа ривояти

2767. «Биродарим Хоруннинг тили мендан кўра бурророқ» (Қасос сураси, 34-оят)

Бошқаларнинг фазилатини эътироф қилиш пайғамбарларнинг хулқларидандир.

Бошқаларнинг фазилатини инкор қилиш шайтон хусусиятларидандир.

«Шайтон: «Мен ундан яхшиман, мени ўтдан яратдинг ва уни лойдан яратдинг», деди» (Аъроф сураси, 12-оят)

2768. Ибн Аббос розияллоҳу анҳумо кадрлари улуғ зот бўлишларига, кенг қамровли илмга эга бўлишларига қарамай, Зайд ибн Собитнинг уйига илм олгани келиб, «Илм олгани келинади, илм бергани борилмайди», дер эдилар.

2769. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Энг ёмон одам иккиюзламувачилик қиладиган, кимгадир бир юзи билан, бошқаларга бошқа юзи билан қарайдиган кимсадир», деганлар.

Ҳасан ибн Али розияллоҳу анҳуга: «Баъзи одамлар биз нифоқдан кўрқмаймиз, дейишяпти-я», дейишди. У зот: «Мунофиқликдан йироқ эканимни билганим мен учун дунё тўла олтиндан яхши», дедилар.

2770. Ғазаби кўпдан ҳамма безор, зулми кўп ҳаммадан маҳрум. Қалб ўзини тийишдан наф топса, тил ўз ҳикматларидан наф топади.

«Унванул байаан» китобидан.

2771. Аллоҳ таоло шундай дейди:

«(Эй Мухаммад!) уларнинг молларидан бир қисмини ўзларини тозалаб, поклайдиган садақа сифатида олинг ва уларнинг ҳақларига дуо қилинг» (*Тавба сураси, 103-оят*).

Абдуллоҳ ибн Абу Авфо розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

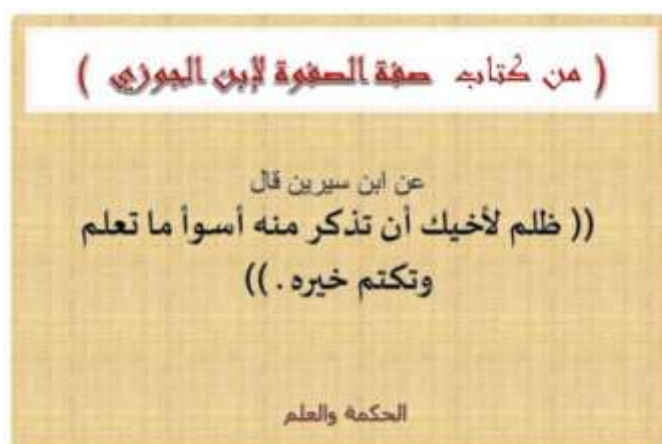
«Бирор қавм садақа олиб келадиган бўлса, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам «**Аллоҳумма, солли алайҳим**» (*Аллоҳим, уларни ёрлақагин*) дер эдилар.

Абу Авфо садақа олиб келганда ҳам: «**Аллоҳумма, солли ʔалаа аали Аби Авфа**» (*Аллоҳим, Абу Авфониг оиласини ёрлақагин*), деб айтганлар.

Имом Бухорий ва Имом Муслим ривояти

Имом Шофеъий шундай деганлар: «Закотни олган одам хоҳласа, закот берган одамнинг ҳаққига «Ажарокаллоҳу фии маа аътойта ва жаъалаҳу лака тоҳуурон ва баарока лака фии мав абқойта» (*Берганинга Аллоҳ ажр ато қилсин, покловчи қилсин, қолганига барака берсин*) десин».

Закот, садақа, назр, каффорат ёки шунга ўхшаш нарсаларни берган одамнинг «Роббанаа! Тақоббал миннаа, иннака антас-самийбул ʔалийм» (*Роббимиз, биздан қабул қил, Сен эшитгувчи, билгувчи Зотсан*) дейиши мустаҳабдир.

2772. Ибн Сирин шундай деган эканлар: «Биродарингнинг ўзинг билган бир ёмон жиҳатини гапириб, яхшилигини айтмаслигинг унга нисбатан зулмдир».

2773. Закариё алайҳиссалом: «Суякларим мўртлашди, кексайиб, сочим оқарди, хотиним туғмас бўлиб қолган», деган эдилар. Аммо ноумид бўлишга учта аниқ сабаб бор бўлса ҳам, имкон эшиклари ёпиқ бўлишига қарамай, умидворлик билан: «Роббим! Сенга дуо қилиб, (ҳеч қачон) ноумид бўлган эмасман», деганлар.

Аллоҳ таолога нақадар буюк ишонч!

2774. «Эй чумолилар! Масканларингизга киринглар, яна Сулаймон ва унинг лашкари билмай, сизларни босиб-янчиб кетмасин» (Намл сураси, 18-оят).

Эътибор беринг, ҳатто чумоли ҳам «билмай» деб, яхши гумон қилмоқда. Баъзи одамлар бундай яхши гумондан ожиздир.

2775.

Дангасалик сабаб бугунги ишни эртага кечиктирмайман. Чунки эрта ожизларнинг кунидир.

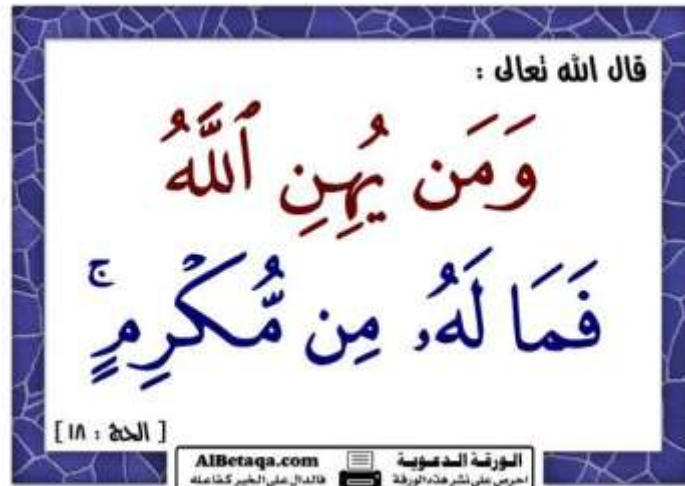
«Унваанул байаан» китобидан.

2776. Толха ибн Убайдуллоҳ розияллоҳу анхудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам янги чиққан ойни кўрсалар, **«Аллоҳумма, аҳиллаҳу ʼалайнаа билйумни вал иймани вас-салаамати вал ислаам. Роббий ва Роббукаллоҳ»** (Аллоҳим, бизга бу ойни баракотли қилгин, иймон ойи, саломатлик ойи, Ислом ойи қилгин. (Эй ҳилол!) Менинг Роббим ҳам, сенинг Роббинг ҳам Аллоҳдир) дер эдилар.

Доримий ва Термизий ривояти

2777. «Аллоҳ кимни хор қилиб қўйса, уни азиз қилувчи бўлмас» (Ҳаж сураси, 18-оят)

2778. Ҳаёт ўлимдан сўради: «Нима учун одамлар мени яхши кўради, сени эса ёмон кўради?»

Ўлим деди: «Чунки сен гўзал ёлғонсан, мен эса аччиқ ҳақиқатман».

2779. Энг қийин имтиҳон қабр имтиҳонидир. Бу имтиҳондан йиқилганлар жаҳаннамга қулайдилар.

2780. Ҳолатини яхшиламоқчи бўлган одам ҳийлага чирой беришдан тўхтайтиди.

«Ўзининг яхши ҳолатига суяниб қолган одам чиройли тадбирдан тўхтаб қолади, яъни унда ўсиш бўлмайди».

«Унванул байаан» китобидан.

2781. Ибн Умар розияллоху анхумодан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам янги чиққан ойни кўрсалар, **«Аллоҳу акбар! Аллоҳумма, аҳиллаҳу ʔалайнаа бил амни вал иймаани вас-салаама, вал ислаами ват-тавфиқи ли маа туҳиббу ва тарзо. Роббунаа ва Роббукаллоҳ»** (Аллоҳ улугдир! Аллоҳим, бизга бу ойни омонлик, иймон, саломатлик, ислом, тавфиқ ойи қилгин, Ўзинг яхши кўрадиган ва рози бўладиган ой қилгин. (Эй ҳилол!) Менинг Роббим ҳам, сенинг Роббинг ҳам Аллоҳдир) дер эдилар.

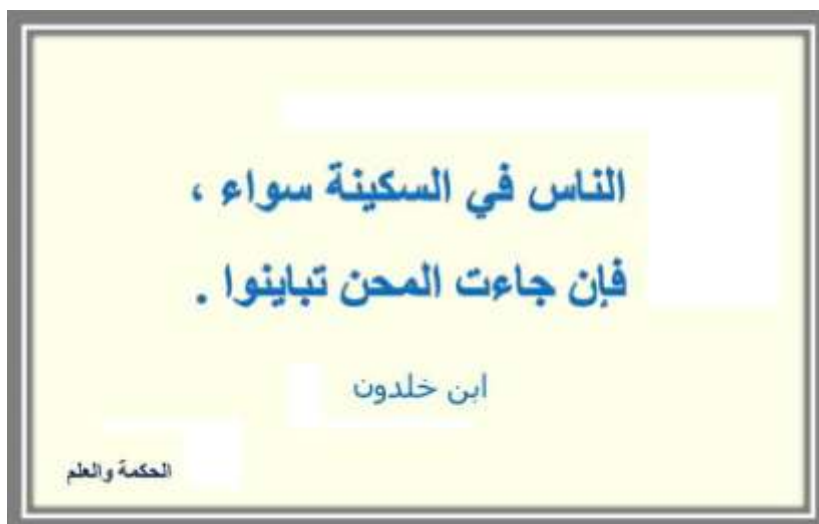
Дораимий ривояти

د احمد عيسى المعصراوي

إذا كنت في زمان يكون الوصول فيه إلى
الحرام أسهل.....
فاعلم أنه زمان يكون فيه ثواب الخوف من
الله أعظم.....

2782. Ҳаромни топиш жуда осон бўлган замонда яшаётган бўлсанг, билиб қўйки, Аллоҳдан қўрқишнинг савоби жуда катта замонда яшаётган экансан.

2783. Хотиржамликда ҳамма бир хил бўлади, қийинчилик келиб қолганда эса фарқлар билиниб қолади.

Ибн Холдун

قال ابن مسعود رضي الله عنه
إن استطعت أن تجعل كنزك حيث لا يأكله
السوس، ولا تناله اللصوص؛ فافعل بالصدقة

2784. Ибн Масъуд розияллоху анху: «Қурт-қумурска емайдиган, ўғри ўғирлай олмайдиган хазина бўлгинг келса, садақа қил!» дедилар.

2785. Бахил бой сахий камбағалдан ҳам камбағалроқдир.

«Унванул байаан» китобидан.

2786. Қатода розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам янги ойни кўрсалар, «**Ҳилаалу хойрин ва рушдин, ҳилаалу хойрин ва рушдин, ҳилаалу хойрин ва рушдин. Ааманту биллааҳиллазий холақока**» (*Яхшилик ва ҳидоят ойи, яхшилик ва ҳидоят ойи, яхшилик ва ҳидоят ойи (бўлсин)*) деб уч марта айтиб, сўнгра: «**Алҳамду лиллааҳиллазий заҳаба биш-шаҳри казаа ва жаа`а биш-шаҳри казаа**» (*Сени яратган Аллоҳга иймон келтирдим. У ойни кетказиб, бу ойни келтирган Аллоҳга ҳамд бўлсин*) дер эдилар.

Абу Довуд ривояти

2787. Рамазоннинг охириги ўн кунлигидаги фикрлар

• Ҳар кеча кам бўлса ҳам садақа қилгин, чунки садақанг Қадр кечасига тўғри келиб қолса, 84 йил давомида ҳар куни садақа қилган бўласан;

• Рамазоннинг охириги кунисидаги кечаларда икки ракъат бўлса ҳам таҳажжуд намози ўқигин, чунки шу намозинг Қадр кечасига тўғри келиб қолса, 84 йил давомида ҳар кеча таҳажжуд ўқиган бўласан;

• Рамазоннинг охириги кунисида уч марта Ихлос сурасини ўқигин, агар тиловатинг Қадр кечасига тўғри келиб қолса, 84 йил давомида ҳар куни Қуръон тиловат қилган бўласан.

Аллоҳим! Бизларни ана шу майдонда ғалаба қозонувчилардан қилгин!

2788. Дуо қилаётганингда вақтинг тиғиз бўлса, аммо қалбинг эҳтиёжга тўлиб кетган бўлса, Аллоҳдан фақат афв сўраб дуо қилавер! Аллоҳ сени афв қилса, ҳожатларинг сўрамасанг ҳам раво бўлаверади.

«Аллоҳумма, иннака ъафуввун, кариймун, туҳиббул афва! Фаъфу ъаннаа» (Аллоҳим, Сен афв қилувчи, карамли Зотсан, афв қилишни яхши кўрасан. Бизни афв этгин)

Оиша розияллоҳу анҳу: «Эй Аллоҳнинг Расули! Бугун Лайлатул қадр эканини билсам, нима дейин?» деб сўрадилар, шунда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: **«Аллоҳумма, иннака ъафуввун, туҳиббул ъафва, фаъфу ъанний»** (Аллоҳим, Сен афв қилгучисан, афв қилишни яхши кўрасан, мени афв қилгин) дегин», дедилар.

Имом Термизий, Насайй, Ибн Можса ривояти.

2789. Инсон қайси босқичда бўлмасин, бошидан ўтказган оғир кунлари ва йўлдаги тойилишлардан сабоқ олиб, ҳаётини янғидан бошлашга доим имкон бор.

2790. Амр ибн Ос шундай деди: «Қалб – сир сақланадиган идишдир, лаб унинг қулфи, тил эса унинг қалитидир. Ҳар бир инсон сирининг қалитини сақласин».

«Унванул байаан» китобидан.

2791. Оиша розияллоху анҳодан ривоят қилинади:

«Янги ой чиққанда Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам менинг қўлимдан ушлаб, «Зулматга чўмган кечанинг ёмонлигидан Аллоҳдан паноҳ сўрагин», дедилар».

Ибн Сунний ривояти

Зайёд Номирий розияллоху анху қилган ривоятда шундай дейилган: «Ражаб ойи келса, Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам: «Аллоҳумма, баарик ланаа фии ражаба, ва шаъбаана ва баллиғнаа Ромазон» (Аллоҳим, ражаб ва шаъбонни баракотли қилгин ва бизни Рамазонга етказгин) дердилар».

«Хулятул авлиё»да ривоят қилинган

2792. Қонун баъзи жинойтларга жазо бермаслиги мумкин, аммо вақт уларга оғир жазо беради. Ишонмасангиз, ана, зулм қилганлардан сўранг...

دخل لص بيت مالك بن دينار (رحمه الله)
فبحث عن شئ يسرقه فلم يجد ثم نظر فإذا بمالك يصلي،
فعتها سلم مالك ونظر إلى اللص فقال :
" جئت تسأل عن متاع الدنيا فلم تجد ..
" فهل لك في الآخرة من متاع ؟! "
فاستجاب اللص وجلس وهو يتعجب من الرجل !!
فبدأ مالك يعظ فيه حتى بكى وذهبا معاً إلى الصلاة ..
وفي المسجد تعجب الناس من أمرهما :
" أكبر عالم مع أكبر لص .. أيعقل هذا ؟؟! "
فسألوا مالكا فقال لهم :
" جاء ليسرقنا .. فسرقتنا قلبه "

هكذا القلوب

اللهم ثبت قلوبنا على دينك وعلى طاعتك

2793. Бир куни Молик ибн Динорнинг уйига ўғри тушди. Тушишга тушди-ю, қўлга илинарли бирор нарса топа олмади. Қараса, Молик намоз ўқиётган экан. Молик салом бергач, ўғрига қараб: «Сен бу ерга дунёнинг матоҳини излаб келиб,

топмадинг... Охиратинг учун матоҳинг етарлими?!» деди. Бу сўзлар ўғрига қаттиқ таъсир қилди. У лом-мим дея олмай қолди. Молик ўғрига ваъз-насиҳат қилган эди, у йиғлаб юборди... Бироздан сўнг икковлари биргаликда намозга боришди. Масжиддаги одамлар улуғ олим билан машҳур ўғрибошини бирга кўриб, Моликка савол назари билан қарашди. У: «Ўғри бизнинг молимизни ўғрилашга келган эди, биз унинг қалбини ўғирлаб қўйдик», деди.

Ҳақиқий қалб ана шундай бўлади!

Аллоҳим! Қалбларимизни дининг ва тоатингда собитқадам қил!

2794. Мутаассиб одамнинг ақли кўз қорачиғига ўхшайди, ёруғлик, нур тушган сари торайиб боради.

2795. Улуғлигимизни сақлаш учун пулларимизни хорлаймиз (сарфлаб юборамиз).

Пулини хор тутган кишигина обрўсини сақлаб қолади.

«Унванул байаан» китобидан.

2796. Абу Ҳурайра розияллоху анхудан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам шундай дедилар:

«Рўза инсонни шаҳватдан тўсади. Бирортангиз рўза тутса,

нолойиқ сўзлар айтиб, жоҳиллик қилмасин. Бирор киши уни уришса ёки сўкса, «Мен рўзадорман, мен рўзадорман», десин».

Имом Бухорий ва Имом Муслим ривояти

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам шундай дедилар: **«Уч тоифанинг дуоси рад этилмайди: рўзадорнинг ифтордан олдинги дуоси, одил имомнинг дуоси, мазлумнинг дуоси».**

Имом Термизий ва Ибн Можжа ривояти

Ибн Умар розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам оғиз очганларида: **«Заҳабаз-замаа, вабталлатил-урууқ, ва сабатал ажр, иншааллоҳу таъаала»** (Чанқоқлик кетди, томирлар ҳўлланди, Аллоҳ хоҳласа, ажрлар собит бўлди) дер эдилар».

Абу Довуд ва Насайй ривояти

إذا نصحت أحداً فقال لك :

أكثر الناس يفعلون هذا !

فقل له:

لو بحثت عن كلمة " أكثر الناس " في القرآن الكريم لوجدت

بعدها :

(لا يعلمون - لا يشكرون - لا يؤمنون) ! ..

ولو بحثت عن كلمة " أكثرهم " ..

لوجدت بعدها :

(فاسقون - يجهلون - معرضون - لا يعقلون - لا يسمعون) !! ..

فكن أنت من القليل الذين قال الله تعالى فيهم :

{ وقليل من عبادي الشكور } ..

{ وما آمن معه إلا قليل } ..

{ ثلثة من الأولين وقليل من الآخرين } ..

فالكثرة ليست معياراً للحق دائماً ..

2797. Бир кишига насихат қилсанг-у, у сенга: «Ҳозир кўпчилик шундай қияпти-ку?» деса, унга қуйидагича жавоб бер:

«Қуръони каримдан «Одамларнинг кўпчилиги» деган сўзни қидирсанг, «Одамларнинг кўпчилиги билмайди», «Одамларнинг кўпчилиги шукр қилмайди», «Одамларнинг кўпчилиги иймон келтирмайди» деган оятларни топасан.

«Уларнинг кўпчилиги» деган сўзни қидирсанг, «Уларнинг кўпчилиги фосиқлардир», «Уларнинг кўпчилиги жоҳиллардир», «Уларнинг кўпчилиги юз ўгирганлардир», «Уларнинг кўпчилиги ақл ишлатмайдиганлардир», «Уларнинг кўпчилиги эшитмайдиганлардир», деган оятларни топасан.

Кел дўстим, яхшиси Аллоҳ таоло зикр қилган мана бу озчиликлардан бўлақол:

«Бандаларимнинг шукр қилувчилари оздир» (*Сабаъ сураси, 13-оят*).

«У билан бирга иймон келтирганлар жуда оз эди» (*Ҳуд сураси, 40-оят*).

«...жаннатлардадир. Аввалгилардан кўпчилик, охиргилардан озчилик» (*Воқеъа сураси, 13-оят*).

Кўпчилик ҳар доим ҳам ҳақнинг меъёри, ўлчови бўлавермайди».

2798. «Ислом дини тарқалиш, барча дин, миллат ва йўналишлардан устун бўлиш учун келгандир. Бу Аллоҳнинг ҳақ ваъдасидир. У сен билан ҳам, сенсиз ҳам тарқалаверади».

Аҳмад Дийдот

2799. Мутакаббирга такаббурлик қилиш айна тавозеъдир.

**2800. Сир сақлаб билмасга айтмагин сирлар,
Чунки зарари бор унга айтишнинг,
Эй дўст, кўрганмидинг қадрини ҳеч бор,
Ичида ҳеч нарса турмас идишнинг.**

«Унванул байаан» китобидан.

2801. Муоз ибн Зухра розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам ифтор қилганларида **«Аллоҳумма, лака сумту ва ʔалаа ризқика афторту»** (Аллоҳим, Сен учун рўза тутдим ва ризқинг билан ифтор қилдим) дер эдилар».

Абу Довуд ривояти.

2802. Ҳақиқий орзу-ҳавас нималигини биласизми?

«Эҳ, кошкийди (қайтадан) тупроққа айланиб кетсам»
(Наба сураси, 40-оят).

«Эҳ, кошкийди ҳаёт вақтимда (яхши амаллар) қилиб
ўтган бўлсам!» (Фажр сураси, 24-оят).

«Эҳ, қанийди (номаи аъмол) китобим берилмаса эди!»
(Ал-Ҳаққо сураси, 25-оят).

«Қанийди фалончини дўст тутмаган бўлсам» (Фурқон
сураси, 28-оят).

«Кошкийди бизлар ҳам Аллоҳга итоат этганимизда,
Пайғамбарга итоат этганимизда» (Аҳзоб сураси, 66-оят).

«Кошкийди мен ҳам ўшалар билан бирга бўлиб, улуғ
зафарга эришсам» (Нисо сураси, 73-оят).

Модомики тирик эканмиз, ушбу орзу-умидларни ҳозирок
идрок қилмоғимиз даркор.

لا تترك القراءة

إن لم تكن ممن : ﴿يتلونه حق تلاوته﴾
فعلى الأقل : ﴿اقرؤوا ما تيسر منه﴾
فإن فات عليك هذا وذاك : ﴿فاستمعوا له وأنصتوا﴾

2803. Қуръон ўқишни тарк қилманг!!!

«Қуръонни ўрнига қўйиб тиловат қиладиганлар»
тоифасидан бўлмадингизми, лоақал «(Ўзингизни қийнамай,
Қуръондан) муяссар бўлганича ўқийверинглар»
тоифасидан бўлинг! (Бақара сураси, 121-оят, Муззаммил
сураси, 20-оят)

Унинг ҳам, бунинг ҳам имкони бўлмаса, «Қуръон қироат
қилинса, унга қулоқ тутинглар ва жим туринглар»
тоифасидан бўлинг! (Аъроф сураси, 204-оят)

2804. Германияда энг катта маош оладиганлар ўқитувчилар экан. Судья, доктор ва инженерлар ҳам ўқитувчилар каби маошларини кўтаришни канцлердан талаб қилишганда, у буни кескин рад этиб, «Таълим берган устозингизга сизларни қандай тенглаштираман?» деб жавоб берган экан.

2805. Оқилнинг гумони жоҳилнинг ишончидан яхшидир. Оқибати мақталадиган кам нарса оқибати ёмонланадиган кўп нарсадан яхшидир.

«Унванул байаан» китобидан.

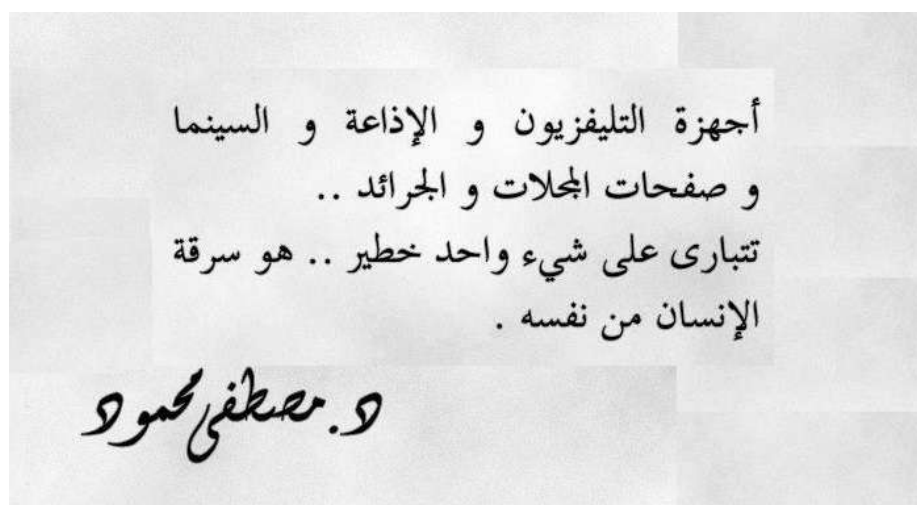
2806. Муоз ибн Зухра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ифтор қилсалар, «Алҳамду лиллааҳиллазий аъананий фасумту, ва розақоний фаафторту» (Аллоҳга ҳамд бўлсин. У менга ёрдам берди, рўза тутдим. Менга ризқ берди, ифтор қилдим) дер эдилар.

Ибн Сунний ривояти

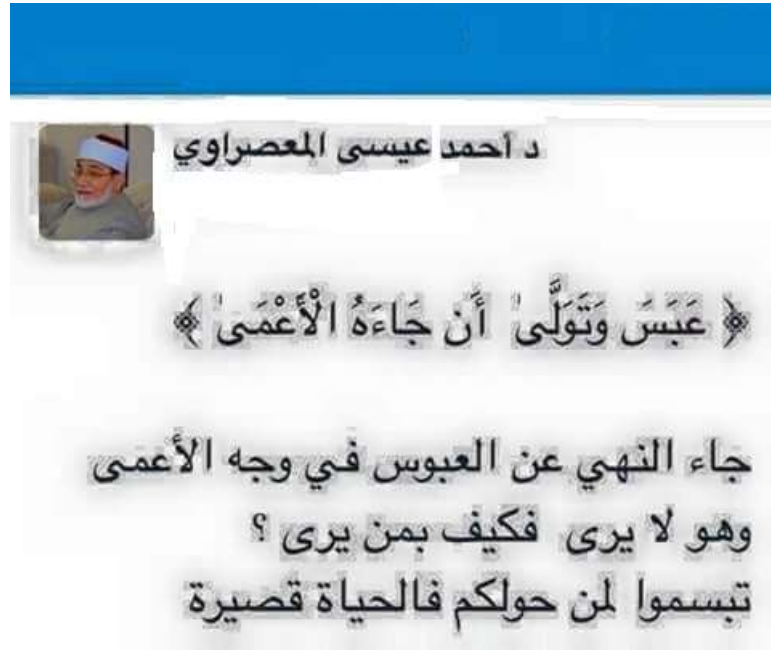

2807. Аллоҳим! Солиҳа бўлсам, менга солиҳ куёв насиб қил. Солиҳа бўлмасам, мени тўғри йўлга бошлайдиган куёв насиб қил!

2808. Телевидение, радио, газета- журналлар битта хатарли нарса устида беллашади, у ҳам бўлса – инсоннинг ўзлигини ўғирлашдир.

Доктор Мустафо Маҳмуд

2809. «У (Пайғамбар алайҳиссалом) ҳузурига кўзи ожиз келганида қовоғини солди ва (ундан) юз ўғирди» (Абаса сураси, 1-2-оятлар).

Аллоҳ таоло кўзи кўрмайдиган, ожиз одамга қовоқ солиб, қош чимиришни ман қиляпти. Кўзи соғлом одамга қовоқ солиш қандай бўларкин?

Атрофингдагиларга табассум қил, ҳаётимиз жуда қисқа!

2810. Сабр қилишга қарор қилиш зарар ўтини ўчиради. Сенинг яхшилигингга ишонган одам ҳукмронлигинг давомли бўлишини хоҳлайди.

«Унванул байаан» китобидан.

2811. Ибн Аббос розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ифтор қилсалар, **«Аллоҳумма! Лака сумнаа ва ʔалаа ризқика афторнаа, фатақоббал миннаа, иннака антас-Самиʔул ʔалийм»** (Аллоҳим! Сен учун рўза тутдик, ризқинг билан ифтор

қилдик. Биздан қабул қил, Сен билгувчи, эшитувчи Зотсан) дер эдилар».

Ибн Сунний ривояти

Оиша розияллоху анҳо: «Эй Аллоҳнинг Расули! Бугун Лайлатул қадрлигини билсам, нима дейин», деб сўрадилар. Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам шундай дедилар: **«Аллоҳумма, иннака ʼафуввун, туҳиббул ʼафва, фаъфу ʼанний»**, дегин» (Аллоҳим! Сен афв қилувчисан, афв қилишни яхши кўрасан. Мени афв этгин).

Имом Термизий, Насайй, Ибн Можса ривояти.

Уламолар Қадр кечасида мана шу дуони ўқишни, Қуръон тиловат қилишни ва бошқа дуо-зикрларни кўп айтишни мустаҳаб дейишган.

د أحمد عيسى المعصراوي

يقول الشيخ الشنقيطي: إذا هبطَ عندك
الإيمانُ وتكاسلتَ عن العبادَةِ، فالزم هذا
الدُّعاء: اللَّهُمَّ لا تجعلني شَقِيًّا ولا
مَحْرُومًا.

2812. Шайх Шинқитий айтадилар:

«Иймон сустлашиб, ибодатга танбал бўлиб қолсанг, ушбу дуони кўп айтгин: **«Аллоҳумма лаа тажъалний шақийян ва лаа маҳруман»** (Аллоҳим! Мени бадбахтлардан, маҳрумлардан қилиб қўйма!).

2813. Нафс ислоҳи бир дафъада ёки вақтинча юзага келган завқ-шавқ билан содир бўлмайди. Нафсинг ислоҳи жидду-жаҳд, сабру-тоқат ва матонат мевасидир!

«Биз учун курашган зотларни албатта Ўз йўлларимизга ҳидоят қилурмиз» (Анкабут сураси, 69-оят).

ارخ يدك بالصدقة

(تُرَى جبال المصاب) من على عنقك

وأعلم أن حاجتك إلى أجر الصدقة

أشد من حاجة من يصدق عليه

ابن القيم رحمه الله

2814. Қўлингни садақа билан бўшатгин, шунда бўйнингдаги мусибатлар арқони ҳам бўшашади. Билгинки, садақанинг савобига бўлган эҳтиёжинг садақа олаётган кишининг эҳтиёжидан ҳам кўпроқдир.

2815.

Мақтайдиган дўстлар топилар бисёр,
Зарар етказувчи ҳасадчилар бор.
Бу ҳолга оддий боқ, эътибор берма,
Улардан қутулмоқ жуда ҳам душвор.

Саховатсиз кимса бўлолмас бошлиқ,
Уни раҳбар этиб бўлмагай элга!
Уятдир дўстларни ёмонламоқлик,
Оловдир султонни олмоқлик тилга!

«Унванул байаан» китобидан.

2816. Абдуллоҳ ибн Амр ибн Ос розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: **«Рўзадорнинг ифтор пайтидаги дуоси рад қилинмайди»**, деганлар».

Ибн Абу Мулайка шундай дедилар: «Абдуллоҳ ибн Амр ифтор қилсалар, **«Аллоҳумма, инний ас`алука бироҳматикаллатий васиъат кулла шай`ин ан тағфиروлий»** (Аллоҳим! Ҳамма нарсадан кенг бўлган раҳматинг ила мени мағфират қилишингни сўрайман) дер эди».

Ибн Можжа ва Ибн Сунний ривояти

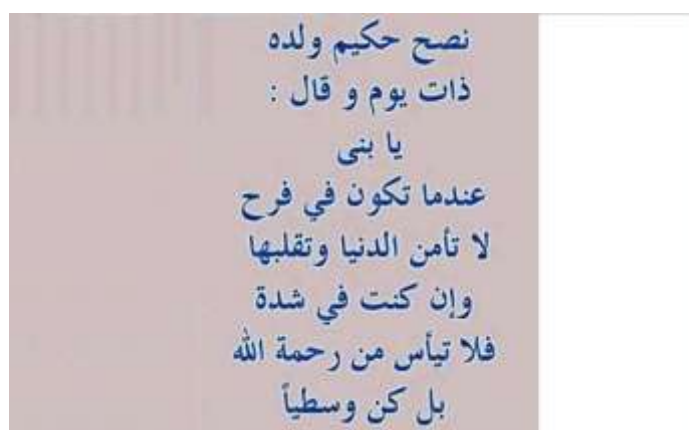

2817. Кемани сув ичида кўриш табиий ҳол. Лекин сувни кема ичида кўриш хавфлидир.

Сен ҳам дунёнинг қалбида бўлавер, аммо зинҳор қалбингга дунёни киритиб олма!

2818. Душманнинг найзаси жасадни, дўстнинг найзаси эса қалбни қонга белади.

2819. Бир ҳақим зот ўғлига шундай насиҳат қилди: «Ўғлим! Хурсанд пайтингда дунёдан, унинг ўзгариб қолишидан хотиржам бўлма! Қийин ҳолатда эса Аллоҳнинг раҳматидан ҳам ноумид бўлма! Васатий – мўътадил бўл!»

2820. Мукаммал самимият – ислохга буюришдир. Энг хунук хиёнат – ёмонлик қилишга маслаҳат беришдир. Қўлидагини сақлай олган, бугунги ишни эртага қўймайдиган киши ҳақиқий собит кишидир.

«Унванул байаан» китобидан.

2821. Анас розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Саъд ибн Убоданикига ифторлик қилгани бордилар. Мезбон

дастурхонга нон ва ёғ қўйди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам улардан тановул қилиб, сўнг: **«Афторо ўиндакумус-соимуун, ва акала тоъамакумул-аброр, ва соллат ъалайкумул-малаайка»** (Уйингизда рўзадорлар ифтор қилишди, таомингизни яхшилар еди, сизларга фаришталар саловот айтди) дедилар.

«Уйингизда рўзадорлар ифтор қилсин, таомингизни яхшилар есин, сизларга фаришталар саловот айтсин» эмасми?

Абу Довуд ривояти

2822. Йиллик маошларингдан йиғиб, бу дунё хаёти учун ҳовли қурасан.

Аллоҳ эса ўқиган равотиб суннатларингни йиғиб, сенга жаннатда бир уй қуради

(Бу ҳақда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: **«Қайси бир мусулмон банда ҳар куни фарздан ташқари ўн икки ракат ихтиёрий намоз ўқиса, Аллоҳ унга жаннатда бир уй қуриб беради»**, деганлар. Умму Ҳабиба: «Шундан бери уларни доимо ўқиб келаман», деган».

Имом Муслим ва бошқалар ривояти.

Имом Термизийнинг ривоятида: «**Пешиндан олдин тўрт ва кейин икки ракъат, шомдан кейин икки ракъат, хуфтондан кейин икки ракъат, бомдоддан олдин икки ракъат**» деб қўшимча қилинган.

Изоҳ: Фарз намозларидан кейин ўқиладиган суннат намозлар фарз намоздаги баъзи қусур ва камчиликларнинг ўрнини тўлдирувчи вазифасини ўтайди. Шунинг учун ҳам шариатда бу намозларни раватиб ёки «мукамилот» (тўлдирувчилар) деб аталади.

فقط .. لنذكر حجم المشكلة التي سوف تواجهه
أجيالنا القادمة ...

2823. Бу суратни ўсиб келаётган авлодларда дуч келинадиган муаммонинг нақадар аянчли эканини кўриш учун қўйдик!

ليس الخوف أن يحرمك الله

وأنت تطيعه

إنما الخوف أن يعطيك الله

وأنت تعصيه

@BTAQAT

قال تعالى :

(سنستدرجهم من حيث لا يعلمون)

2824. Аллоҳга итоат қилиб турганингда Аллоҳ сени (неъматлардан) маҳрум қилиши хавфли эмас. Аммо осийлик қилиб турганингда ҳам неъмат беравериши хатарлидир!

«Уларни ўзлари билмайдиган, сезмайдиган томондан аста-секин (ҳалокатга дучор қилажакмиз)!» (Қалам сураси, 44-оят).

2825. Ношукрлик қилган бўлса ҳам дўстингдан узилма. Шукр қилаётган бўлса ҳам душманингга суянма. Қанчадан-қанча юз ўгириладиган олимлар бор, қанчадан-қанча қулоқ тутиладиган жоҳиллар бор.

«Унваанул байаан» китобидан.

2826. Ибн Умар розияллоху анхумодан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам оғиз очганларида: **«Заҳабаз-зомау вабталлатил урууқ, ва сабатал ажру, иншааллоху таъаалаа»** (Чанқоқлик кетди, томирлар ҳўлланди. Иншааллоҳ, ажр ҳам собит бўлди) дер эдилар».

Абу Довуд ва Насайй ривояти

2827. Аллоҳ таоло: «Албатта, қилиб юрган амалларингиздан сўралурсиз», деган (*Наҳл сураси, 93-оят*).

Охиратда чиройли жавоб бериш учун нафсингизни дунё ва охиратда манфаат берадиган амалга машғул қилинг!

2828. Одамлар наздида ким эканинг муҳим эмас, Аллоҳ ҳузурида ким эканинг муҳим!

Масалан, айрим одамлар Иброҳим алайҳиссалом ҳақида: «(Худоларимизни) айблаб юрадиган Иброҳим деган йигитни эшитгандик», дейишган (*Анбиё сураси, 60-оят*).

Аллоҳ эса Иброҳим алайҳиссаломни: «Иброҳим Аллоҳга итоат қилгувчи, ҳақ йўлдан тойилмаган бир пешво-имом эди», деган (*Наҳл сураси, 120-оят*).

Эътибор беринг! Одамлар «қандайдир Иброҳим деган йигит» деб, беписандлик билан гапиришяпти. Аллоҳ эса у зотни «ҳақ йўлдан тойилмаган пешво, имом» деб, юксак баҳоламоқда.

كنا نعيش أجمل اللحظات بدون توثيقها
اليوم نوثق أجمل اللحظات بدون ما نعيشها!

2829. Илгари энг гўзал лаҳзаларни суратга туширмасдик, аммо ўша лаҳзаларнинг лаззатини туяр эдик, ўша лаҳзаларда ҳаёт бор эди. Бугунги кунда эса, ўша гўзал лаҳзада яшамасак-да, гўзал суратларга туширмоқдамиз!

2830. Шеър:
*Оҳ, менга замонам бўлди бегона,
Сабримни ҳис қилмай улашди жабр.*

Тунни кунга улаб улашди бало,
Лек менинг тунимни безади Сабр!!!

«Унваанул байаан» китобидан.

2831. Ҳаётимнинг дастлабки даврида отам билан бирга яшадим. Ўша пайтларда отамдан ажралиб қолишимни, усиз яшашимни тасаввур қила олмас эдим. Отам вафот қилдилар... Кейин ака-укаларим билан бирга яшадим. Аммо улардан ҳам ажралмасам керак, деб ўйладим. Улар оилали бўлишгач, ҳар бири ўз оиласи билан яшай бошлади. Ўзим ҳам оила қурдим, фарзандлар кўрдим. Улардан ажралсам, яшай олмасам керак, деб ўйладим. Улар ҳам оилали бўлиб, ўз йўлларида давом этишди. Шундан сўнг билдимки, инсон Робби билангина доим бирга қолар экан. Барча ришталар узилар экан, фақат оламларнинг Робби Аллоҳга боғлиқлик қолар экан, холос!

Али Тантовий роҳимаҳуллоҳ

2832. «Мен хато қилдим, сен ҳақсан!»

Мана шу сўз билан тортишув тугаб, ортидан муваффақиятли осойишталик ва хотиржамлик юзага келади.

2833. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам шундай дедилар: «Ким биродари билан бир йил аразлашиб юрса, унинг қонини тўккан билан баробардир».

Абу Довуд ривояти

2834. Ҳақимлардан бири шундай деган экан: «Баъзан кимдир ўзи қилмаган ишни сенга тавсия қилса, бунга таажжуб қилма. Бу бир-бирига зид нарса эмас. У ўзи қила олмаган ишдаги яхшиликни сенга раво кўрмоқда, холос».

2835. Шеър:

Ҳаммада мақсад бор ва ҳамма ўша мақсадига етиш учун интилади.

Озод инсоннинг мақсади эса юксакликка етиш, у фақат шуни мақсад қилади.

«Унванул байаан» китобидан.

2836. Имом Шофеъий роҳимаҳуллоҳ айтадилар:

Муаллим ва табибнинг

Ҳурматин билмасанг гар,

Нима деймиз, шу бир гап –

Икки дунё таъзирлан:

Табибни хор қилсанг сен,

Рози бўл беморликка,

Устозни хор айласанг,

Жоҳилликка ҳозирлан!

2837. Севган кишинг ҳаёт билан видолашиб, унинг қабрига бир сиқим тупроқ сочгач, дунёнинг арзимас нарса эканини, унда ҳеч ким боқий эмаслигини тушуниб етасан. Умримизни қисқартириб бораётган кунларнинг асло қайтмаслигини жуда яхши биламиз. Шундай экан, ўзинг учун Қуръондан кундалик вирдларни (вазифаларни) одат қилгин ва уларни қандай қилиб бўлса ҳам асло тарк қилма. Ҳар куни, ҳар дам тасбеҳ, истиғфор, таҳлил («Лаа илааҳа иллаллоҳ») айтиш билан, Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга салавот айтиш билан машғул бўл.

Унутма: жаннатийлар ҳеч бир иш учун Аллоҳни зикр қилмаган пайтларига ачинганидек надомат чекишмайди.

Али Тантовий роҳимаҳуллоҳ

إن الله قد يقبل نصف الجهد في سبيله و لكنه لا يقبل نصف النية ، إما أن يخلص القلب كله له ، و إما أن يرفضه كله.

2838. Аллоҳ таоло Ўзининг розилиги йўлидаги чала-ярим амални ҳам қабул қилаверади, лекин чала-ярим ниятни қабул

қилмайди. Шундай экан, қалбингни У Зотга батамом холис қил ёки тўлик рад қил!

Муҳаммад Ғаззолий

2839. Инсон унинг бошига тушган муаммодан эмас, балки ўша муаммо ҳақида кўп ўйлайверганидан тушкунлик ва умидсизликка тушиб қолади.

2840. Сенинг айбингни яширмайдиган, сени ғийбат қилишганда бундан қайтармайдиган кишининг дўстлигида яхшилик йўқ.

Ғазилат – либос билан безанишда эмас, тўғрилиқ билан зийнатланишдадир.

«Унваанул байаан» китобидан.

2841. Эҳтимол, зулм қилиш орқали ўзинг истаган нарсани қўлга киритарсан. Лекин, битта мазлумнинг дуоси билан барча эга бўлган нарсангни қўлдан бой берасан!

*Ўзингча зулминг-ла киритдинг қўлга
Барча истакларинг, зўр савлатингдан.
Вале бир мазлумнинг дуоси билан
Ранжима, айрилсанг бор давлатингдан!*

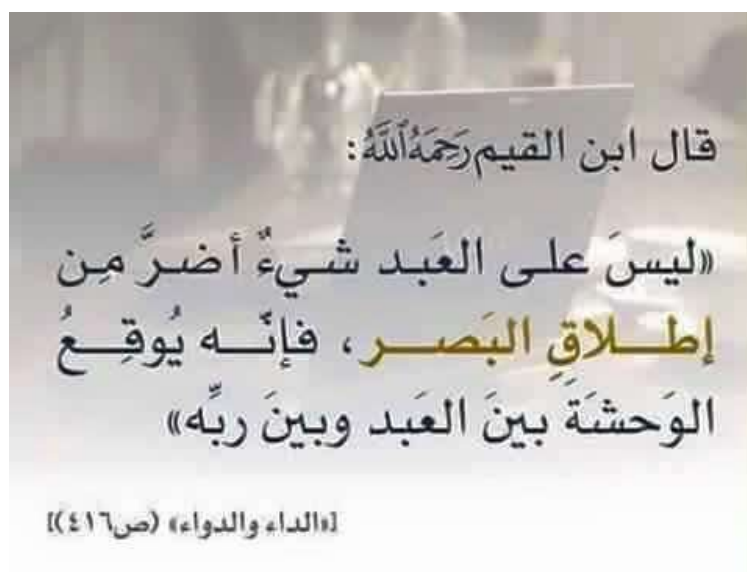

2842. Шуъайб алайҳиссалом қавмларига: «Роббингизга истиғфор айтишлар», дедилар (Худ сураси, 90-оят).

Худ алайҳиссалом ҳам «Эй қавмим, Роббингизга истиғфор айтинг», дедилар (Худ сураси, 52-оят).

Нух алайҳиссалом ҳам «Роббингизга истиғфор айтинг, албатта У гуноҳларни кўплаб мағфират қилувчидир», дедилар (Нух сураси, 10-оят).

Аллоҳ яратган барча махлуқотлар ичида У Зотни энг яхши танийдиган зотлар – пайғамбарлар дардларингга давони тавсия қилишмоқда!

2843. Кўзни (номахрамларга) қаратишчалик бандага зарарли нарса йўқ, чунки бунинг оқибатида банда билан Робби орасида ғашлик юзага келади.

2844. Агар, сенга нисбатан ҳасад қилувчилар кўпайса, билиб қўй! Сен ютуққа эришувчи кимсалардан экансан!

*Ҳасадчилар ҳаддан кўпайиб кетди,
Бобо, қўрқитяпти мени бу шовқин...
Болам, ҳасадчилар қанча кўпайса,
Демак, сен ютуққа шунчалар яқин!*

2845. Интиқомга шошилиш пасткашларга хос хусусиятдир. Энг яхши дўст – замон турли рангга кириб, ўзгариб турса ҳам доим бир хил рангда турадиган, ўзгармайдиган дўстдир. Фойда берадиган кумуш танга қулатадиган тилло тангадан яхшидир.

«Унваанул байаан» китобидан.

2846. Бир ўйлаб кўринг!

Бир киши дорулфанодан дорулбақога рихлат қилиб, дунёдан охиратга етиб боргач, у ердан бизга васият юборса, бу васият нақадар муҳим бўлишини биласизми?

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам айтадилар:

«Исро кечаси Иброҳим алайҳиссаломга йўлиқдим. У зот: **«Эй Муҳаммад! Мендан умматингга салом айт. Уларга айтгинки, жаннатнинг тупроғи покиза, суви чучук, ерлари текис экан, экинлари эса «Субҳаналлоҳ, валҳамдулиллаҳ, ва лаа илааҳа иллаллоҳ, валлоҳу акбар» экан**», дедилар.

Иброҳим алайҳиссалом бизга жаннат ҳақида хабар бермоқдалар. Аммо булар – бу дунёдан ўтган одамнинг сўзларидир. У зот жаннатнинг ери покизи ва муборак, сувлари чучук ва ёқимли, ери эса теп-текис эканини

айтяптилар. Нега теп-текис? Чунки мўмин одам у ерга «Субҳаналлоҳ, валҳамдулиллаҳ, ва лаа илааҳа иллаллоҳ, валлоҳу акбар», дейиш билан экин экиши мумкин экан!

Бир ўйлаб кўринг!

Сиз ҳам дўстларингизга «Субҳаналлоҳ, валҳамдулиллаҳ, ва лаа илааҳа иллаллоҳ, валлоҳу акбар» лафзининг фазилатларини етказиб, уларни кўп айтишга тарғиб қилсангиз-у, улар ҳар гал бу лафзларни айтганда уларга ҳам, сизга ҳам жаннатда бир дарахт экилса!

«Саҳиҳи Муслим»да: «Яхшиликка йўллаган одамга ўша яхшиликни қилган одамнинг савобидек ажр ёзилади», дейилган.

Ухлаётган, овқат еяётган ёки ишлаб ўтирган бўлсангиз-у, кимларнидир яхшиликка йўлаб қўйганингиз учун Аллоҳ жаннатда сиз учун бир дарахт экиб турса қандай яхши!

Зикрлар борасида ҳушёр бўлайлик!

د احمد عيسى المعصراوي

صفحتين من القرآن فيها ما يقارب ألف
ومائتي حرف والحرف بعشر حسنات
تأخذ منك أربع دقائق فقط كم من
الساعات ذهبت هباءً منثورًا لاتجعلوه
مهجورًا.

2847. Қуръоннинг икки саҳифасида тахминан 1200 та ҳарф бор. Ҳар бир ҳарфга ўн баробар савоб берилади. Уларни ўқишга тўрт дақиқа вақтинг кетади, холос. Қанчадан-қанча вақтингни тўзондек сочиб юрибсан. Яна Қуръондан узоқлашганлар қаторида бўлиб қолмагин!

2848. «Ким Аллохдан қўрқса (яъни такво қилса), У Зот унинг учун (барча ғам-кулфатлардан) чиқар йўл (пайдо) қилур» (Талоқ сураси, 2-оят).

- مصور استرالي يصور الأمواج وهي تبدو كالجبال، فينبادر للذهن تشبيه القرآن للأمواج فال تعالى(وهي تجري بهم في موج كالجبال)! سبحان الله!

2849. Австралиялик бир сураткаш денгиз тўлқинларини худди тоғдек бўлиб турганда суратга туширди. Бу суратни кўрганда хаёлга дарҳол ушбу оят келади:

«(Кема) уларни тоғлардек тўлқинлар орасида олиб кетаётганида.....» (Худ сураси, 42-оят).

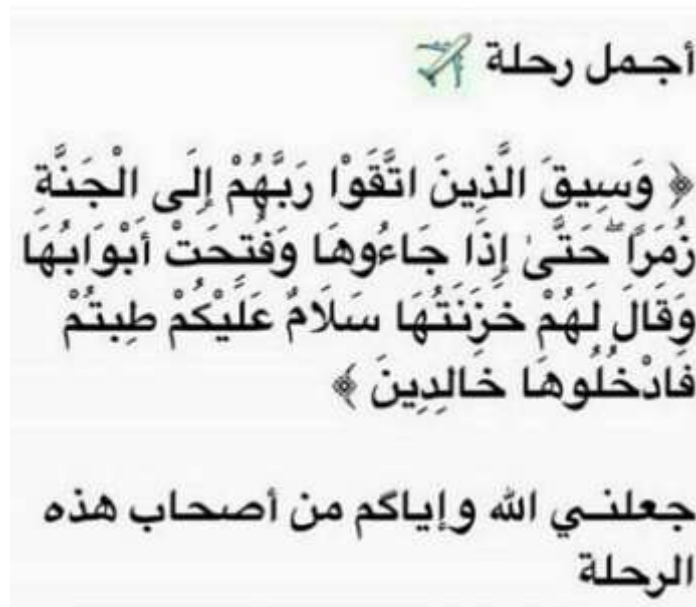
Субҳаналлоҳ!!!

2850. Донишманд дейди: «Ёлғончилик дард, ростгўйлик эса даводир. Ёлғончилик хорлик, ростгўйлик эса азизликдир».

*Ёлғон омонликдек туюлар ҳарчанд,
Вале ташлаб кетар сўнги йўқ дардга,
Ростликка ўргансанг, бошингда турган
Қилич ҳам кесмайди, айланар мардга!*

«Унванул байаан» китобидан.

2851. Энг гўзал саёҳат.

«Роббларига тақво қилганлар жаннатга гуруҳ-гуруҳ қилиб олиб борилдилар. Етиб келганларида унинг

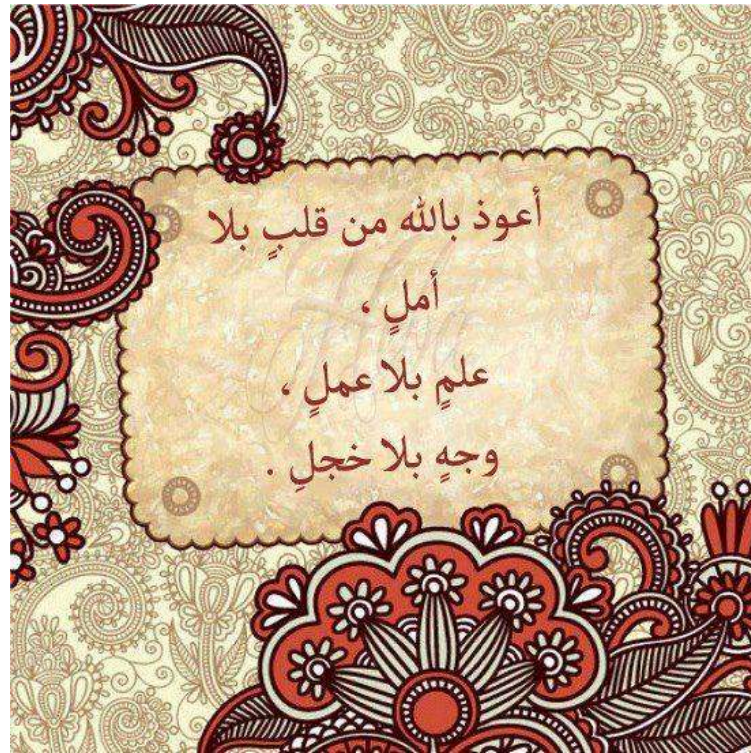
дарвозалари очилди, кўриқчилар уларга: «Сизга саломлар бўлсин! Хуш келдингиз! Кириглар, энди бунда абадий қоласизлар», дедилар» (Зумар сураси, 73-оят).

Аллоҳ сизу бизни ана шундай саёҳатчилардан қилсин!

2852. Намоз нима?

Намоз – ризқни кўпайтирадиган, соғликни сақлайдиган, азиятни кўтарадиган, дардни аритадиган, қалбни кучайтирадиган, юзни ёруғ қиладиган, руҳга шодлик улашадиган, дангасаликка барҳам берадиган, бадани тетиклаштирадиган, куч бағишлайдиган, қалбни очадиган, руҳни қувватлайдиган, қалбни нурга тўлдирадиган, неъматни муҳофаза қиладиган, адоватни йўқотадиган, барака келтирадиган, шайтондан узоқлаштирадиган, Раҳмонга яқинлаштирадиган амалдир!

2853. Аллоҳим! Сендан умидвор бўлмаган қалбдан, амалсиз илмдан ва хижолат чекмайдиган юздан Ўзинг асра!

2854. Фарзандларимизга мактабда яхши ўқишни ўргатамиз. Лекин илм олишга муҳаббатни ўргатишни унутиб қўямиз.

2855. Ибн Саммок шундай дедилар:

«Ёлғонни тарк қилганим учун ўзимни савоб топган деб ҳисобламайман, чунки мен ёлғондан нафратланганим учун уни тарк қиляпман».

Яна шундай дедилар: «Ёлғон фақатгина хорлик келтирган тақдирда ҳам, унинг разолат эканига кифоя қилади. Нега энди кифоя қилмасин, ахир ҳар бир ёлғонда гуноҳ бор».

«Унванул байаан» китобидан.

2856. Сафар ниятида уйдан чиқаётгандаги зикрлар:

Сафарга отланиб, уйдан чиқишда икки ракъат намоз ўқиб олиш мустаҳабдир.

Мутъим ибн Миқдом Санъоний розияллоҳу анхудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: **«Сафарга чиқмоқчи бўлган одам оиласига икки ракъат намоздан яхшироқ нарса қолдира олмайди»**, дедилар».

Табароний ривояти

Ушбу намознинг биринчи ракъатида Фотиҳадан кейин «Кафирун» сурасини, иккинчи ракъатида «Ихлос» сурасини ўқиш мустаҳаб, дейишган.

Баъзилар биринчи ракъатда «Фалақ»ни, иккинчи ракъатда «Ан-Наас», дейишган. Салом бериб, намозни тугатгач, «Оятул курси» ўқилади.

Баъзи ривоятларда «Йўлга чиқишдан олдин «Оятул курси»ни ўқиган одамга қайтиб келгунича ўзи ёмон кўрган нарса етмайди», дейилган.

Баъзилар «Ли ийлаафи Қуройш» сурасини ўқиш ҳам мустаҳаб, дейишган.

Абул Ҳасан ал-Қазвиний: «Бу сура ҳар қандай ёмонликдан сақлайди», деганлар.

Абу Тоҳир Жаҳшавийҳ айтадилар: «Сафар қилмоқчи бўлдим, лекин хавфда эдим. Қазвиний ҳазратларининг ҳузурига кириб, дуо сўрадим. Шунда у зот сўзларининг бошидаёқ: «Кимки сафар қилмоқчи бўлса-ю, душмандан ёки ваҳший ҳайвонлардан қўрқса, «Ли ийлаафи Қуройш»ни ўқисин, чунки у ҳар қандай ёмонликдан сақлайди», дедилар. Мен доим ўша сурани ўқидим, ҳозиргача ҳеч бир ёмонликка дучор бўлмадим».

Бу сураларни ўқиб бўлгач, ихлос ва тазарруъ ила қуйидаги дуони ҳам ўқиш керак: **«Аллоҳумма! Бика астабийну ва Ъалайка атаваккалу! Аллоҳумма! Заллил лий суъувбата амрий ва саҳҳил Ъалайя машаққата сафарий, варзукний**

минал хойри аксаро миммаа атлубу, васриф ъанний кулла шарр. Роббишроҳ лий содрий, ва йассир лий амрий. Аллоҳумма! Инний астаҳфизука ва аставдиъука нафсий ва дийний, ва аҳлий ва ақорибий, ва кулла маа анъамта ъалайя ва алайҳим биҳии мин аахиротин ва дунйаа, фаҳфазнаа ажмаъийна мин кулли сувъин, йаа Карийм!»
 («Аллоҳим! Сендан ёрдам сўрайман, Ўзингга таваккул қиламан. Аллоҳим! Қийинчиликларимни енгил қил, сафар машаққатини осон қил! Сўраганимдан зиёда яхшилик насиб қилгин, мендан ҳар қандай ёмонликни кетказгин. Роббим, қалбимни очгин, ишимни осон қилгин! Аллоҳим! Ўзимни ҳам, динимни ҳам, аҳлимни ҳам, қариндошларимни ҳам, менга-ю уларга дунё ва охирада неъмат қилиб берган ҳар бир нарсангни Ўзингга омонат топширдм. Ё Карим, барчамизни барча ёмонликлардан Ўзинг асрагин»)

2857. Солиҳлардан бири шундай деган экан:

Истиғфордан бошқа озуқа ҳам, даво ҳам топмадим. Кечалари бедор бўлиб, истиғфор айтсам, шайтон: «Уйғонса нуқул истиғфор айтар экан, уни ухлатишга ҳаракат қилайин», дер эди.

2858. Ижтимоий тармоқларга сурат қўйишга одатланиб қолган дўстлар! Оилангиз, фарзандларингиз, фаровон ҳаётингиз акс этган суратларни қўйишни бас қилинг! Ҳавас қилувчи кўзлардан кўра ҳасадчи кўзлар кўплигини, қойил қолувчи кўзлардан кўра яхши кунингни кўра олмайдиганлар кўплигини унутманг!

Набий соллаллоҳу алайҳи васалламга ҳам кўз теккан. Узот бизларни кўз тегишидан огоҳлантирганлар.

Мабодо кўз тегишидан қўрқмасангиз ҳам, бошқаларнинг ҳис-туйғуларини ҳисобга олинг, илтимос!

Кўрдик! Сен бошқалар эга бўлмаган нарсага эга экансан. Каттакон, чиройли ҳовлинг бор экан, бошқаларда бундай уй йўқ экан. Оиланг билан тинч-тотув экансан, бошқаларда фақат уруш-жанжал экан!

Буларни ҳаммага кўз-кўз қилаверма!

Фарзандларинг бор экан, бошқалар тирноққа зор.

Анвойи таомлар еб суратга тушибсан, кимлардир бир бурда нонга зор.

Яхшиси, Аллоҳга ҳамд айт, неъматларига шукр қилиб, ўзингниям, оилангниям ёмон кўздан асра!

2859. Отасига оқ бўлган баъзи кимсалар отасини дўппослаб, уни бир маконга судраб кетаётганида, отаси: «Бўлди қил, тўхтат! Мен ҳам отамни шу ергача судраб келганман холос», деб айтган экан.

Оқпадар судради отасин чўлга,

Бу ҳолдан увиллаб йиғларди олам.

Ота дер: «Бас қилгин, мен ҳам отамни

Шу ергача судраб келгандим, болам!»

2860. Шаъбий шундай деган экан:

«Ростгўйлик сенга зарар етказишини билиб турсанг ҳам рост гапир. (Негаки, зарар бўлиб кўринса ҳам) ростлик барибир сенга фойда келтиради. Сенга нафи тегишини билиб турсанг ҳам ёлгон гапирма, чунки (манфаатли бўлиб туюлаётган) ёлгон барибир сенга зарар келтиради».

«Унваанул байаан» китобидан.

2861. Анас розияллоху анхудан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам сафар қилмоқчи бўлиб, ўринларидан турсалар, «Аллоҳумма! Илайка таважжаҳту ва бика иътасомту. Аллоҳумма! Икфиний маа ҳамманий ва маа лаа аҳтамму лаҳ. Аллоҳумма! Заввидний тақваа вағфирлий занбий ва важжихний лил хойри айнамаа таважжаҳту» («Аллоҳим! Сенга юзланиб, Сенга илтижо қиламан. Аллоҳим! Мени ташвишга солган, лекин мен аҳамият бермаган нарсага Ўзинг кифоя қилгин! Аллоҳим! Менга тақвони ҳамроҳ қилгин, гуноҳларимни кечиргин, қаёққа юзлансам ҳам яхшиликка юзлантиргин») дер эдилар.

Табароний ривояти.

2862. Сўз маърифатнинг хусусиятидир. Тинглаш эса ҳикматнинг имтиёзидир.

د احمد عيسى المصري

ثلاث أودية في جهنم :
وادي الغي : جامع الصلوات.
وادي الويل : مؤخر الصلوات.
وادي سقر : تارك الصلاة.

- فاستيقظ من غفلتك !

2863. Жаҳаннамда учта водий бор:

1. Ғойй водийси. Унга намозни қазо қилишга одатланиб, ҳаммасини кечқурун бир қилиб ўқийдиганлар тушади.

2. Вайл водийси. Унга намозларни кечиктирадиганлар тушади.

3. Сақар водийси. Унга намозни тарк қилганлар тушади.

Ғафлат уйқусидан уйғон, дўстим!

2864. Бир киши хотинини талоқ қилмоқчи бўлди. Унга: «Бу хотиндан нима ёмонлик кўргансан?» дейишди. У: «Ақлли одам хотинининг сирини очмайди», деди. Хотини билан ажрашгач, унга: «Энди нима учун талоқ қилганингни айт» дейишди. У: «Энди у мен учун бегонага айланди. Бегона аёл ҳақида нима ҳам дея олардим?» деб жавоб берди.

2865. Ҳазрати Али розияллоху анху шундай деганлар:
«Аллоҳ таоло тилни шу қадар мустаҳкам қўрғон билан ўрадики, бошқа бирорта аъзо бунчалик мустаҳкам муҳофаза қилинмаган. Тилнинг олдида ўттиз иккита тиш саф тортган, тишларнинг ортидан иккита лаб ёпилган, ичкарида тилнинг

усти кичик тилча билан қопланган, ундан ичкарида эса қалб туради. Шундай экан, Аллоҳдан кўрққин, бу маҳбусни қочириб юборма. Тилнинг офатидан сақлана олишингга ишонч ҳосил қилсанггина уни эркин қўйишинг мумкин».

«Унваанул байаан» китобидан.

2866. Сафарга отланган одам оиласи, қариндошлари, дўстлари ва қўшнилари билан хайрлашгач, улардан ҳаққига дуо қилишларини сўраши, ўзи ҳам уларни дуо қилиши яхши амалдир.

Ибн Умар розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Аллоҳга бирор нарса омонат топширилса, У Зот уни сақлаб беради», дедилар.

Аҳмад ибн Ҳанбал ривояти

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Кимки сафар қилмоқчи бўлса, орқасида қолаётганларга «Аставдиъукумуллоҳаллазий лаа тазийъу вадоиъуху» («Сизларни омонатни зое қилмайдиган Аллоҳга топширдим») десин», деганлар.

Ибн Сунний ва бошқалар ривояти.

2867. Қуръондан қанча узоқлашсанг, шайтонга шунча яқинлашасан.

«Ким Роҳманнинг эслатмасидан ўзини кўрликка солиб, юз ўгирса, унга шайтонни яқин қилиб қўюрмиз, у унга ҳамроҳ бўлур» (Зухруф сураси, 36-оят).

2868. Бомдод намозини ўқимаган кунинг куни билан босинқираб юрганга ўхшайсан. Қуёш чиқишидан олдинги ўқилган икки рақъат бомдод намозида шу қадар майин

шабада борки, унинг васфига тил ожиз. Субҳидамдаги бу тароватли онларда Аллоҳни кўп зикр қиладиганларнинг қалбида умид куёшлари порлаяжак.

خرج أحد الملوك يتنزه فرأى فلاحا يحثرث الأرض وهو
مسرور في نشاط وابتهاج
فسأله الملك وقال له : أيها الرجل أراك مسرورا بعملك في
هذه الأرض فهل هي أرضك ؟
فقال الفلاح : لا يا سيدي إنني أعمل فيها بالأجرة
قال الملك : وكم تأخذ من الأجر على هذا التعب ؟
قال الفلاح : أربعة قروش كل يوم .
قال الملك : وهل تكفيك .
قال الفلاح : نعم تكفيني وتزيد ، قرش أصرقه على عيشي
وقرش أسدده به ديني ، وقرش اسلفه لغيري ، وقرش أنفقه
في سبيل الله .
قال الملك : هذا لغز لا أفهمه .
قال الفلاح : أنا اشرح لك يا سيدي :
أما القرش الذي أصرقه على عيشي فهو قرش أعيش منه أنا
وزوجتي ،
وأما القرش الذي أسدده به ديني فهو قرش أنفقه على أبي
وأمي
فقد ربباني صغيرا وأنفق عليا وأنا محتاج وهما الآن كبيران
لا يقدران على العمل .
وأما القرش الذي اسلفه لغيري فهو قرش أنفقه على أولادي
أربيههم و أطعمهم وأكسوهم حتى إذا كبروا فهم يردون إلينا
السلف حين تكبر ،
أما القرش الذي أنفقه في سبيل الله فهو قرش أنفقه على
أختين مريضتين
...
فقال الملك : أحسنت يا رجل وترك له مبلغ من المال وتركه
وهو متعجب من حكمة رجل بسيط .

2869. Бир подшоҳ сайр қилгани чиқиб, ер ҳайдаётган деҳқонни кўриб қолди. Деҳқон шод-хуррамликда меҳнат қиларди. Подшоҳ ундан: «Мунча хурсандсан? Ер ўзингникими дейман?» деб сўради. Деҳқон: «Йўқ, тақсир, ижарага олганман», деди. Подшоҳ: «Меҳнатингга қанча ҳақ оласан?» деди. «Куни тўрт танга», деди деҳқон. Подшоҳ: «Шу пул сенга етадимми?» деди. Деҳқон: «Ҳа, етади. Ортиб ҳам қолади. Бир тангани ўзимга ишлатаман, бир тангани қарзимни узишга бераман, бир тангани қарзга бераман, бир чақани Аллоҳ йўлида сарфлайман», деди. «Бўлиши мумкин

эмас, қандай қилиб?»), сўради подшоҳ. Дехқон шундай деди: «Ҳозир тушунтириб бераман. Ўзимга деганимни ўзим билан хотинимга сарфлайман. Қарзимни узишга деганимни ота-онамга сарфлайман, чунки ота-онам мени боқиб катта қилди, таълим-тарбия берди, менга пул сарфлади. Ҳозир эса кексайиб, ишга ярамай қолишди. Ана шу қарзимни узяпман. Қарзга бераман деганимни фарзандларимга сарфлайман. Уларни едираман, ичираман, тарбиялайман. Худо хоҳласа, катта бўлиб, ўша қарзни қайтаришади. Аллоҳ йўлида сарфлайдиганим эса икки бемор синглимга ишлатадиган пулим эди».

Подшоҳ дехқоннинг бу сўзларига қойил қолиб, унга бир дунё мол-дунё ҳадя қилди.

2870. Адиблардан бири: «Ўзинг маҳбуслик бўлиб қолмасингдан тилингни ҳибс қилиб қўй», деган экан.

Яна бир шундай дебди: «Ким сирини яширса, ўша сир уни хурсанд қилади ва одамларни ўша сирининг ёмонлигидан (яъни сири очилиши оқибатида пайдо бўладиган ёмонликдан) сақлаган бўлади. Кимнинг тили ўзига ҳоким бўлса, уни шарманда қилади, шаънини булғайди. Нотинчлик келтирадиган гапдан пушаймон келтирадиган сукуи яхши».

«Унваанул байаан» китобидан.

من كتاب الأذكار للنووي
Имом Нававийнинг ал-Азкор китобидан

Сафар ниетида уйдан чиқаётгандаги
зикрлар
باب أذكاره إذا خرج

260

أَسْتَوْدِعُ اللَّهَ دِينَكَ
وَأَمَانَتَكَ وَخَوَاتِيمَ عَمَلِكَ

www.arabic.uz

من كتاب الأذكار للنووي
Имом Нававийнинг ал-Азкор китобидан

Сафар ниетида уйдан чиқаётгандаги
зикрлар
باب أذكاره إذا خرج

261

أَسْتَوْدِعُ اللَّهَ دِينَكَ
وَأَمَانَتَكَ وَآخِرَ عَمَلِكَ

www.arabic.uz

2871. Абу Ҳурайра розияллоху анхудан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: **«Бирортангиз сафар қилмоқчи бўлса, биродарлари билан хайрлашсин, чунки Аллоҳ уларнинг (бир-бирлари ҳаққиларига қиладиган) дуоларида яхшилик қилувчидир»**, дедилар.

Ибн Сунний ривояти

Қазъа розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

Ибн Умар розияллоҳу анҳумо: «Ёнимга кел, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам мен билан хайрлашганларидек, мен ҳам сен билан хайрлашаман» деди ва **«Аставдиъуллоҳа дийнак, ва амаанатак, ва хавотима ъамалик»** (*«Дининг, омонатинг ва амалингнинг хотимасини Аллоҳга топширдим»*) деб дуо қилди (*бу дуони муқим киши мусофирга айтади*).

Абу Довуд ривояти.

Бу ерда аввало диннинг зикр қилинишига сабаб шуки, сафар машаққатлари туфайли банда баъзан дин ишларини ҳам тарк қилиб қўйиши мумкин.

Имом Хаттобий: «Бу ердаги омонат – ишончли кишига қолдириб кетилган аҳл ва молдир», деганлар.

Нофеъ розияллоҳу анхунинг Ибн Умар розияллоҳу анҳудан қилган ривоятида шундай дейилган: «Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бир киши билан хайрлашсалар, унинг қўлини ушлаб турардилар ва у ўзи қўйиб юбормагунича қўйиб юбормасдилар, **«Аставдиъуллоҳа дийнак, ва амаанатак, ва аахиро ъамалик»**, дер эдилар».

Имом Термизий ривояти

Солим розияллоҳу анҳу қилган ривоятда эса «Ибн Умар розияллоҳу анҳу бирор киши сафар қилмоқчи бўлса, унга: «Кел, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам хайрлашганларидек сен билан хайрлашаман» деб, юқоридаги дуони ўқирдилар» дейилган.

Имом Термизий ривояти

Абдуллоҳ ибн Язид ал-Хатмий розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам аскарлар билан хайрлашмоқчи бўлсалар, «Аставдиъуллоҳа дийнакум, ва амаанатикум, ва хавотима аъмааликум», дер эдилар.

Абу Довуд ривояти

2872. Қуръонни тиловат қилиб, ёд олаётганлар ажойиб хусусиятлари билан ажралиб турадилар. Дунё уларни ўзига оғдиришга уринса, Қуръон уларни лутф ила ўзига тортади ва улар тавба қилган ҳолда яна Қуръонга қайтадилар.

2873. Охиратга машғул бўлган зотларнинг адоват, нафрат ва кўнгилхушликка вақтлари йўқ!

«Албатта, қиёмат келгусидир. Бас, сен (дунёдан) гўзал шаклда юз ўгир» (Ҳижр сураси, 85-оят)

2874. Аёлларни хорлашни яхши кўрадиган кишини кўрсанг, аниқ билгинки, у эркаклардан кўрқади.

Аёлларни қадрлайдиган кишини кўрсанг, билгинки, ундан эркаклар ҳам ҳайиқиб туради.

*Аёлни хўрловчи кишини кўрсанг,
Билки, эркаклардан кўрқади ёмон.
Аёлни эҳтиром айлар инсондан
Жуда кўп эркаклар кўрқар бегумон.*

2875. Лукмон Ҳақим ўғлига деди:

«Ўғлим! Ёлғондан сақлан! Ёлғон динингни бузади, одамлар олдида мурувватингни йўққа чиқаради, мартабангни тушириб, обрўингни зое қилади. Натижада гапирсанг эшитишмайди, сўзингни тасдиқлашмайди. Бу аҳволда ҳаётда сен учун бирор яхшилик қолмайди. Бу аҳволингдан огоҳ бўлиб қолишса, энди тўғри гапирсанг ҳам ёлғончига чиқаришади, шаънингни ерга уришади, сен билан ўтиргилари келмай қолади, сирларини сендан махфий тутишади, сени кўрган заҳоти сўздан тўхташади, гап-сўзларини яширишади, дин ишларида сендан эҳтиёт бўлишади, шахсий ҳолатлари билан боғлиқ ишларда сенга ишонишмайди. Бу дунёда одамлар олдида шунчалик аҳволга тушсанг, охиратда Аллоҳ таолонинг азоб-уқубати бундан ҳам бўлади».

«Унванул байаан» китобидан.

2876. Анас розияллоху анхудан ривоят қилинади:

Бир киши Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васалламнинг ёнларига келиб, «Эй Аллоҳнинг Расули! Сафар қилмоқчиман, менга сафарга етарли нарса беринг», деди. Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам: «**Аллоҳ сенга такво берсин**», дедилар. Ҳалиги киши: «Яна» деган эди, Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам: «**Гуноҳингни кечирсин**», дедилар. Ҳалиги киши: «Яна» деди. Шунда Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам: «**Қаерда бўлсанг ҳам, сени яхшиликка муяссар қилсин**», дедилар.

Имом Термизий ривояти.

2877. Сўнгги пайтларда одамларнинг қўл телефониға муккасидан кетиб қолаётганларини кўряпсизми? Эрталаб ҳам, кечқурун ҳам, намоздан олдин ҳам, намоздан кейин ҳам, уйқудан олдин ҳам, уйқудан кейин ҳам қўлларида телефон!

Солиҳ салафларимиз ҳам худди шундай машғул бўлишган, фақат Қуръон билан!

Фикр юритишга арзийдиган сўзлар...

2878. Айюб алайҳиссаломдан: «Сиз дучор бўлган энг шиддатли бало қайси?» деб сўрашди. У зот: «Ғанимларнинг шодлиги!» дедилар.

Аллоҳим! Ғанимларнинг шодлигидан паноҳ бергин!

2879. Сўнгги илмий тадқиқотларга кўра, сочи сунъий узайтириш учун ясама соч экиш сочининг илдизига зарар бериб, унинг янада тўкилишига олиб келар экан. Тадқиқот

натижаларига кўра, сочни бўёқ билан бўяш, сунъий моддалар ёки гель суртишларнинг барчаси сочга озор бериб, уни тўкилишини тезлатади. Шунинг учун шифокорлар соч улашда хатар борлигидан огоҳлантиришади.

Субҳаналлоҳ! Набийимиз соллаллоҳу алайҳи васаллам ўн тўрт аср муқаддам ҳаммамизни бундан огоҳ этган эканлар.

Асмо розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам соч уловчи аёлни ҳам, соч улатувчи аёлни ҳам лаънатлаганлар».

Имом Бухорий ва Муслим ривояти

Саййидимиз Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васаллам хабар берган ушбу илмий ҳақиқат олдида «Субҳаналлоҳ!» дейишдан бошқа чорамиз йўқ!

2880. Лукмони Ҳақим ўғлига шундай деди: «Болагинам! Шундай сўзлар борки, тошдан қаттиқ, игнадан ўткир, сабирдан* аччиқ, чўғдан иссиқдир».

«Унваанул байаан» китобидан.

* Сабир - алое ўсимлиги.

2881. Абу Ҳурайра розияллоҳу анхудан ривоят қилинади:

«Бир киши: «Эй Аллоҳнинг Расули, мен сафар қилмоқчиман. Менга насиҳат қилинг», деди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «**Аллоҳдан такво қилгин, баландликка кўтарилишда такбир айтгин**», дедилар. Ҳалиги одам қайтиб кетгач, у зот соллаллоҳу алайҳи васаллам: «**Аллоҳумма, итви лаҳул баъийда ва ҳаввин ъалайҳис-сафаро**» («Аллоҳим, узогини яқин қил, сафарини енгил қил») дедилар.

Имом Термизий ва Ибн Можса ривояти.

2882. «Роббинг аҳли ислоҳчи бўлган шаҳарларни зулм ила ҳалок қилмас эди» (Худ сураси, 117-оят).

Аллоҳ бу оятда «солиҳ кишилар» демай, «ислоҳчилар» демокда. Жамиятимиз нафақат солиҳ зотларга, балки ислоҳчиларга ҳам муҳтождир!

2883. Али ибн Абу Толибдан: «Эй мўминларнинг амири! Қавмнинг ишини нима бузади?» деб сўрашди. У зот: «Уч нарсанинг ўрнига уч нарса қўйилганда: каттанинг ўрнига кичик қўйилганда, олимнинг ўрнига жоҳил қўйилганда, бошқарувчининг ўрнига эргашиши лозим бўлган киши қўйилганда», дедилар.

2884. Қуръони каримда жаннатнинг ўнта номи айтилган:

1. Жаннатул хулд, яъни мангулик жаннати:

«Бу яхшими ёки тақводорлар учун тайёрлаб қўйилган мангулик жаннати яхшими? (Жаннат) улар учун мукофотдир, қайтиш жойидир» (Фурқон сураси, 15-оят)

2. Мақомул амин, яъни омонлик жойи;

«Тақводорлар омонлик жойидадир. Улар боғ-роғлар ва булоқларда бўлурлар» (Духон сураси, 51, 52-оят).

3. Фирдавс:

«Иймон келтирган ва яхши амал қилганларга Фирдавс жаннати манзил бўлган» (Каҳф сураси, 107-оят).

4. Равза:

«Иймон келтириб, яхши амалларни қилганлар равзада шодланурлар» (Рум сураси, 15-оят).

5. Жаннату адн:

«Ади жаннати. Унга кирганларида тагидан анхорлар оқиб турур, у ерда улар учун истаган нарсалари мухайёдир. Аллоҳ тақводорларни ана шундай мукофотлар» (Наҳл сураси, 31-оят).

6. Дорус-Салом;

«Уларга Робблари ҳузурида дорус-Салом (тинчлик диёри) бордир. У Зот қилган ишлари учун уларнинг дўсти бўлур» (Анъом сураси, 127-оят).

7. Жаннатул маъво:

«Ҳа, иймон келтириб, яхши амал қилганларга қилиб ўтган амаллари учун жаннатул маъво манзилдир» (Сажда сураси, 19-оят).

8. Жаннату наъим:

«Уларнинг ҳар бири жаннату наъимга киритилишни тамаъ қиладими?» (Маъориж сураси, 38-оят).

9. Дорул муттақийн, яъни тақводорлар диёри:

«Тақводор зотларга: «Роббингиз (Пайғамбарига) нимани нозил қилди?» дейилганида улар: «Яхшилиқни» дерлар. Чиройли амал қилган зотлар учун бу дунёда ҳам чиройли мукофотлар бўлур. Лекин шак-шубҳа йўқки, охират диёрни янада яхшироқдир. Тақводор зотларнинг турар жойлари нақадар яхши!» (Наҳл сураси, 30-оят).

10. Дорул муқома, яъни истиқомат диёри:

«У Зот бизни Ўз фазли ила шундай жойга жойлаштирдик, у ерда бизга чарчоқ ҳам, ҳорғинлик ҳам етмас» (Фотир сураси, 35-оят).

2885.

Амр ибн Ос: «Сўз дорига ўхшайди. Ози фойда, кўпи эса қулатади», деди.

*Дорига ўхшайди гап,
Ё фойда у, ё кулфат.
Ози келтиргайдир наф,
Кўпи қулатар албат!*

«Унваанул байаан» китобидан.

2886. Али ибн Рабийъадан ривоят қилинади:

Али ибн Абу Толиб розияллоҳу анҳу отининг минаётиб, оёғини узанггига қўйганида «Бисмиллаҳ», деди. Отга миниб, ўрнашиб олгач эса шундай деди: **«Алҳамду лиллааҳиллазий саххоро ланаа ҳазаа, ва маа кунна лаҳу муқринийн, ва иннаа илаа Роббинаа ламунқолибуун»** («Буни бизга бўйсундириб қўйган Зотга ҳамд бўлсин. Ўзимиз бунга қодир эмас эдик. Барчамиз Роббимизга қайтувчидирмиз»).

Сўнгра уч марта «Алҳамдулиллаҳ», уч марта «Аллоҳу акбар» деб, сўнгра «Субҳаанака, инний золамту нафсий, фағфирлий, иннаҳу лаа йағфируз-зунууба илла анта» (Ўзинг поксан, мен ўзимга ўзим зулм қилиб қўйдим, мени кечиргин, Ўзингдан бошқа гуноҳни кечирувчи йўқ) деб, кулиб қўйдилар. «Эй мўминларнинг амири, нимага куляпсиз?» дейишган эди, «Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳам худди шуларни айтиб, кулган эдилар. Шунда мен ҳам «Эй Аллоҳнинг Расули! Нимага кулдингиз?» деганман. У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам: **«Бир банда «Аллоҳим, гуноҳимни кечир» деса, Роббинг: «Гуноҳни Мендан бошқа ҳеч ким кечира олмаслигини билади», деб хурсанд бўлади»,** деганлар».

Абу Довуд, Термизий, Насаийлар ривояти.

د احمد عيسى المعصراوي

لا تحزن إذا اجبرت على التعايش مع وضع

قد يوؤلك

بل..ابتسم لأنه قال بكل رحمة

وعسى أن تكرهوا شيئاً وهو خير لكم.

2887. Ғам-аламга ботиб ҳаёт кечиришга мажбур бўлсан ҳам, асло маҳзун бўлма, балки табассум қил! Зеро, Аллоҳ

таоло бор раҳмати ила шундай деган: «Шоядки ёқтирмаган нарсангиз сиз учун яхши бўлса» (Бақара сураси, 216-оят).

2888. Аллоҳ тақводорларни, покланувчиларни, таваккал қилувчиларни, сабрлиларни, адолат ўрнатувчиларни ва тавба қилувчиларни яхши кўради.

2889. Яхши кўрган одамимиз бемор бўлса, синов деймиз. Ёқтирмаган одамимиз бемор бўлса, жазо деймиз. Алллоҳнинг қазою қадарини ҳавои нафсингга мослаб олишдан эҳтиёт бўл!

2890. Қалб ҳам бир экинзордир. Шундай экан, бу экинзорга гўзал сўзларни экин. Бир ўсмаса, бошқаси албатта ўсиб, вояга етади.

«Унванул байаан» китобидан.

2891. Имтиҳон олдидан ўқиш фойдали бўлган дуолар:

1. Мавзуни такрорлашдан олдин куйидаги дуони ўқи:

«Аллоҳумма, инний ас`алука фаҳман набийийн, ва ҳифзал мурсалийнал муқорробийн. Аллоҳуммажъал алсинатанаа ъаамиротан бизикрик, ва қулуубанаа бихошйатик, ва асроранаа битоъатик, иннака ъалаа кулли шай`ин қодийр, ва ҳасбуналлоҳу ва ниъмал вакил»
(Аллоҳим! Мен Сендан пайгамбарларнинг фаҳмини, муқарраб расулларнинг хотирасини сўрайман. Аллоҳим! Тилимизни Ўзингнинг зикринг билан, қалбимизни Сендан қўрқиб билан

сиримизни Ўзингнинг тоатинг билан обод қил. Сен барча нарсага қодирсан. Аллоҳнинг Ўзи бизга кифоя, У нақадар яхши вакил)

2. Дарс такрорлашни тугатгандан сўнг қуйидаги дуони ўқи:

«Аллоҳумма, инний аставдиъука маа коро`ту ва маа ҳафизту, фа зидҳу ʔалаййа ʔинда ҳаажатий илайҳи, ва ҳасбуналлоҳу ва ниъмал вакил» (Аллоҳим! Ўқиган ва ёд олган нарсаларимни Ўзингга топширдим, эҳтиёжим тушганда уларни зиёда қил. Аллоҳнинг Ўзи бизга кифоя, У нақадар яхши вакил).

3. Саволлар варақаси тарқатилгач, барча саволларни ўқиб чиқ, сўнг Аллоҳ сени муваффақ қилишига тўла ишонган ҳолда, У Зотга таваккул қилиб, қуйидаги дуони ўқиб, энг осон саволга жавоб беришдан бошла:

«Робби ишроҳ лий содрий, ва йассир лий амрий, ваҳлул ʔукдатан мин лисаний, йафқоҳу қовлий» (Роббим, қалбимни кенг қил, ишимни осон қил, тилимдан тугунни ечиб юборгинки, сўзимни англашсин, Тоҳа сураси, 25-оят).

4. Тинчланиб, диққатингни бир жойга жамла. Қийин саволга дуч келсанг, ушбу дуони ўқигин: **«Аллоҳумма, лаа саҳла илла маа жаʔалтаҳу саҳла, ва анта тажʔалул ҳазна иза ши`та саҳла»** (Аллоҳим, Сен осон қилган нарсагина осондир. Хоҳласанг, қийинни осон қилурсан. Ибн Сунний ривояти).

5. Ёдлаган нарсангни эслай олмасанг, ушбу дуони ўқигин: **«Йаа жаамиʔан-нааси ли йавмин лаа ройба фийҳ, ижмаʔ ʔалаййа золлатий»** (Эй келишига шак-шубҳа йўқ Кунда одамларни жамловчи Зот! Йўқотганларимни тўплаб бер).

6. Ёзган жавобларингни яхшилаб текшириб чиқ. Барча саволларга жавоб берган бўлсанг, ушбу дуони ўқигин: **«Алҳамду лиллааҳиллазий ҳадаанаа лиҳаазаа, ва маа куннаа линаҳтадийя лав лаа ан ҳадааналлоҳ»** (*Бизни бунга ҳидоят қилган Аллоҳга ҳамдлар бўлсин. Агар Аллоҳ бизни ҳидоят қилмаса, ўзимиз ҳидоят топа олмас эдик*).

Имтиҳон пайтида ўқилиши тавсия қилинган ушбу дуолар баъзи аҳли илмларнинг тажрибасидир. Албатта, бу дуоларни ўқиш асносида фақат Аллоҳга суяниб, Унинг Ўзидангина ёрдам сўраш лозимлигини унутманг.

Аллоҳ барчаларимизни Ўзи муваффақ қилсин!